

**Міністерство освіти і науки України
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«КІЦМАНСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ПОДІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

Циклова комісія економічних та юридичних дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ
Заступник директора
з навчальної роботи
Світлана СЛОБОДЯН
_____ 2025 р.

**ПРОГРАМА АТЕСТАЦІЇ
ЗДОБУВАЧІВ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ**

галузі знань 08 Право
спеціальності 081 Право
для здобувачів фахової передвищої освіти
освітньо-професійної програми «Право»
освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр»

Програму атестації здобувачів фахової передвищої освіти освітньо-кваліфікаційного рівня «фаховий молодший бакалавр» розроблено відповідно до освітньо-професійної програми «Право» Відокремленого структурного підрозділу «Кіцманський фаховий коледж Закладу вищої освіти «Подільський державний університет»

Укладачі:

Аліна СОРОХАН – викладач юридичних дисциплін, спеціаліст вищої кваліфікаційної категорії, викладач-методист;

Тетяна ДРУЦУЛ, викладачка юридичних дисциплін, к.ю.н., кваліфікаційна категорія «спеціаліст вищої категорії»;

Оксана МІСЕВИЧ, викладачка юридичних дисциплін, кваліфікаційна категорія «спеціаліст»

Програма атестації здобувачів фахової передвищої освіти розглянута та схвалена на засіданні циклової комісії економічних та юридичних дисциплін
Протокол № 8 від 16 квітня 2025 року

Голова циклової комісії Юлія Біляр Юлія БІЛЯР

ЗМІСТ

Загальні положення	4
1. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПРОВЕДЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ІСПИТУ ТА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ	7
2. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІН ЦИКЛУ НОРМАТИВНОЇ ТА ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ. ПЕРЕЛІК ЗАВДАНЬ	10
2.1. ТРУДОВЕ ПРАВО	10
Перелік питань	11
Типові практичні завдання	14
Рекомендована література	21
2.2. ЦИВІЛЬНЕ ТА СІМЕЙНЕ ПРАВО	24
Перелік питань	26
Рекомендована література	28
2.3. ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО	30
Перелік питань	31
Рекомендована література	33
2.4. СУДОЧИНСТВО В ГОСПОДАРСЬКИХ СУДАХ	36
Перелік питань	37
Типові тестові завдання	39
Рекомендована література	47
2.5. ЦИВІЛЬНИЙ ПРОЦЕС	49
Перелік питань	50
Типові тестові завдання	53
Рекомендована література	62
3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ	65

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

У відповідності до програми атестації здобувачів передвищої освіти за освітньо-професійною програмою «Право» зі спеціальності 081 «Право» галузі знань 08 «Право» форма атестації здобувачів фахової перед вищої освіти - кваліфікаційний іспит, який є завершальним етапом навчального процесу випускників освітнього ступеня – «фаховий молодший бакалавр» і має підтвердити:

- рівень відповідності теоретичної та практичної підготовки вимогам освітньої програми фахового молодшого бакалавра;

- вміння ентів оперувати знаннями, отриманими з комплексу нормативних дисциплін спеціальності «Право».

Інтегральна компетентність.

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі професійної діяльності або в процесі навчання, що передбачає застосування положень і методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК 3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професії.

ЗК 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 5. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 7. Здатність вчитися і бути сучасно навченим.

ЗК 8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 9. Здатність бути критичним та самокритичним.

ЗК 10. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 11. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 12. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 13. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 14. Здатність працювати в команді.

ЗК 15. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК 16. Здатність спілкуватися з нефахівцями своєї галузі.

ЗК 17. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК 18. Здатність розробляти та управляти проектами.

ЗК 19. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК 20. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань та взятих обов'язків.

Спеціальні компетентності:

СК 1. Вміння аналізувати явища суспільного життя.

СК 2. Здатність пов'язувати загальнофілософські, економічні проблеми з практикою.

СК 3. Здатність вірно використовувати мовні засоби в юридичній діяльності.

СК 4. Вміння визначати сутність функції, форму, структуру апарату держави та аналізувати юридичні норми, елементи правовідносин.

СК 5. Вміння аналізувати особливості і виявляти закономірності державно-правового розвитку України на різних історичних етапах.

СК 6. Здатність захищати населення та особисте життя в умовах впливу негативних факторів середовища мешкання.

СК 7. Здатність реалізувати норми моралі в процесі здійснення юридичної діяльності.

СК 8. Вміння складати та оформлювати документацію, у тому числі юридичну, з урахуванням сучасних вимог діловодства; організовувати та здійснювати ведення загального діловодства на підприємствах, в установах, організаціях, а також ведення діловодства по зверненнях громадян, організовувати архівне зберігання і використання документів.

СК 9. Здатність орієнтуватися в системі нормативно-правових актів щодо організації та діяльності правоохоронних і судових органів та застосовувати їх на практиці.

СК 10. Вміння визначати умови, підстави та межі провадження у справах про адміністративні правопорушення та інших справах адміністративної юрисдикції.

СК 11. Вміння розробляти проекти документів у справах про адміністративні правопорушення та інших справах адміністративної юрисдикції, обирати засоби забезпечення законності адміністративно-процесуальної діяльності в межах своєї компетенції.

СК 12. Вміння розробляти проекти цивільно-правових договорів, проекти договорів та інших документів у сфері сімейних відносин, самостійно розробляти проекти процесуальних документів у справах цивільної юрисдикції.

СК 13. Здатність застосовувати законодавство про працю та цивільний захист.

СК 14. Здатність організувати роботу відповідно до вимог охорони праці.

СК 15. Вміння самостійно розробляти проекти трудових договорів та інших документів у галузі трудових правовідносин.

СК 16. Здатність здійснювати організаційно-технічне забезпечення кадрової роботи на підприємствах, в організаціях, установах.

СК 17. Здатність забезпечити, в межах своєї компетенції, юридичне супроводження створення та діяльності суб'єктів господарювання, самостійно розробляти проекти господарських договорів та інших документів у сфері господарювання.

СК 18. Вміння здійснювати первинну кримінально-правову класифікацію злочину.

СК 19. Здатність визначати межі карності суспільно-небезпечних діянь, підстави та умови звільнення від кримінальної відповідальності та покарання.

СК 20. Вміння самостійно розробляти проекти кримінально-процесуальних документів.

СК 21. Навички роботи з комп'ютером на рівні користувача, використовувати інформаційні технології для вирішення практичних завдань у галузі професійної діяльності юриста.

СК 22. Розуміння фінансової системи держави, системи нормативно-правових актів, що регулюють фінансові правовідносини.

Результати навчання:

РН 1. Розуміння сутності та принципів розвитку суспільства, природи і мислення

РН 2. Розуміння культурологічних питань сучасності з позицій вшанування традицій і звичаїв свого народу та культурного надбання людства.

РН 3. Здатність аналізувати історичні події та процеси.

РН 4. Знання теорії та методології інформатики, інформаційно-

комунікаційного простору, інформації соціальних комунікацій.

РН 5. Вміння усного та письмового спілкування державною мовою.

РН 6. Здатність використовувати іноземну мову для забезпечення результативної професійної діяльності.

РН 7. Вміння правильно тлумачити норми права.

РН 8. Вміння вивчати та давати оцінку обставинам справи.

РН 9. Здатність забезпечувати організаційно-технічний супровід набрання чинності локальними нормативно-правовими актами.

РН 10. Здатність здійснювати організаційно-технічний супровідпредставництва законних інтересів фізичних осіб у правовідносинах з органами соціального захисту населення.

З урахуванням навчально-методичних матеріалів, розроблені завдання до кваліфікаційного іспиту та методичні рекомендації ентам для підготовки до його проведення, перелік рекомендованої літератури, критерії оцінювання.

ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПРОВЕДЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ІСПИТУ ТА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ЕНТІВ

Атестація здобувачів фахової передвищої освіти освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр» освітньо-професійної програми «Право» спеціальності 081 «Право» проводиться на основі аналізу успішності навчання, оцінювання якості вирішення випускниками задач соціальної та професійної діяльності, рівня сформованості програмних компетенцій та програмних результатів.

Атестація здобувачів фахової передвищої освіти здійснюється за допомогою засобів об'єктивного контролю ступеня досягнення кінцевих цілей освітньої підготовки і проводиться на підставі оцінки рівня професійних знань, умінь та навичок випускників, здійснюється з використанням загальнодержавних методів комплексної діагностики.

Кваліфікаційний іспит за спеціальністю є засобом об'єктивного контролю якості фахової передвищої освіти. Кваліфікаційний іспит передбачає оцінювання результатів навчання, визначених освітньо-професійною програмою.

Для проведення атестації здобувачів передвищої освіти створюється екзаменаційна комісія. Її головою призначається фахівець, роботодавець (стейкхолдер), або провідний науковець в галузі права. До проходження атестації допускаються здобувачі, які виконали повністю навчальний план рівня фахової передвищої освіти.

Атестація випускників за освітньо-професійною програмою «Право» проводиться у формі кваліфікаційного іспиту, який включає наступні компоненти освітньо-професійної програми.

Шифр і назва спеціальності	Нормативні дисципліни циклу професійної та практичної підготовки
Спеціальність 081«Право»	1. Трудове право 2. Цивільне та сімейне право 3. Господарське право 4. Судочинство в господарських судах 5. Цивільний процес

Вище вказані дисципліни забезпечені навчально-методичною літературою, а саме: конспектами лекцій, планами семінарських занять, практикумами, завданнями для самостійної та індивідуальної роботи, засобами діагностики знань, рекомендаціями щодо вивчення окремих тем та підготовки до письмового тестування для перевірки знань ентів при проведенні поточного і підсумкового контролю.

Атестація здійснюється відкрито і публічно.

Кваліфікаційний іспит передбачає виконання комплексу завдань з трьох блоків: I. Практичне завдання – вирішення задач (Трудове право), II. Теоретичні завдання (Цивільне та сімейне право, Господарське право) та III Тестові завдання (Судочинство в господарських судах, Цивільний процес). Засобами оцінювання рівня досягнення результатів навчання та сформованості програмних компетентностей є:

- завдання тестового контролю;
- теоретичні завдання;
- практичне завдання.

Фаховий молодший бакалавр з права повинен підтвердити здатність використовувати поглиблені теоретичні та фундаментальні знання для ефективного розв'язування фахових завдань та практичних проблем під час професійної діяльності у галузі юриспруденції.

Оцінювання рівня знань здійснюється по за кожен блок (практичний, теоретичний та тестовий) окремою оцінкою. Оцінювання результатів іспиту проводиться за середньою оцінкою, визначеною взаємності від оцінювання за кожен блок.

Оцінювання рівня якості підготовки фахового молодшого бакалавра здійснюють члени екзаменаційної комісії на основі встановлених правил, принципів, критеріїв, системи і шкали оцінювання. Рішення екзаменаційної комісії про результати атестації, а також про присвоєння випускнику кваліфікації, видачі йому документа про освіту приймається на закритому засіданні відкритим голосуванням звичайною більшістю голосів членів комісії, які брали участь у засіданні. Голос голови екзаменаційної комісії є вирішальним у разі однакової кількості голосів.

Засідання екзаменаційної комісії протоколюються. У протоколи вносяться оцінки, одержані під час атестації фахівців, запитання до випускника з боку членів та голови екзаменаційної комісії, окремі особливі думки членів екзаменаційної комісії, вказується здобутий освітній рівень (кваліфікація).

Протоколи підписують голова та члени екзаменаційної комісії, які брали участь у засіданні. Книга протоколів зберігається в установленому порядку.

Підсумком атестації здобувачів фахової передвищої освіти за освітньо-професійною програмою «Право» освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр» зі спеціальності 081 «Право» галузі знань 08 «Право» є

присвоєння освітньої кваліфікації «фаховий молодший бакалавр з права».

Якщо атестація здобувачів освіти припадає на період надзвичайних ситуацій (період карантину під час епідемій, стихійних лих тощо), надзвичайного або воєнного стану, в умовах, коли можливості фізичного відвідування коледжу здобувачами освіти обмежені або відсутні, то проведення атестації може відбуватися з використанням можливостей дистанційних технологій навчання у синхронному режимі, відповідно до Положення про екзаменаційну комісію з атестації здобувачів освіти у Відокремленому структурному підрозділі «Кіцманський фаховий коледж Закладу вищої освіти «Подільський державний університет».

У випадку прийняття такого рішення на циклову комісію покладаються обов'язки із забезпечення організаційної та методичної підготовки до прийняття атестації з використанням можливостей дистанційних технологій навчання; голова та члени екзаменаційної комісії, а також здобувачі освіти, зобов'язані дотримуватись правил академічної доброчесності відповідно до Положення про академічну доброчесність у Відокремленому структурному підрозділі «Кіцманський фаховий коледж Закладу вищої освіти «Подільський державний університет».

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІН ЦИКЛУ НОРМАТИВНОЇ ТА ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ. ПЕРЕЛІК ЗАВДАНЬ ТРУДОВЕ ПРАВО

Мета:

- дати здобувачам фахової передвищої освіти знання з трудового права України з урахуванням особливостей правового регулювання трудових правовідносин у сучасних умовах;
- сформувати у здобувачів фахової передвищої освіти уміння на практиці застосовувати здобуті знання з трудового права;
- сформувати навички самостійної роботи, що уможливить безперервно поглиблювати й оновлювати знання в галузі трудового законодавства;
- сприяти формуванню правничого світогляду, правосвідомості, правової культури та правничого мислення.

Завдання :

- усвідомити суть і значення основних положень загальної частини трудового права;
- оволодіти знаннями з основних інститутів трудового права;
- сформулювати навички щодо практичного застосування норм трудового законодавства.

У результаті вивчення навчальної дисципліни ент повинен

знати:

- коло суспільних відносин, що регулюються трудовим правом;
- норми чинного трудового законодавства, практику його застосування, проблеми та напрямки його вдосконалення в ринкових умовах.

вміти:

- орієнтуватися в системі джерел трудового законодавства України та знати їх особливості;
- аналізувати, узагальнювати та правильно застосовувати норми трудового законодавства у практичній діяльності, роз'яснювати їх зміст іншим;
- розрізняти правовідносини, що регулюються трудовим правом і правовідносини, що регулюються іншими галузями права;
- користуватися джерелами трудового права, тлумаченнями, коментарями під час вирішення практичних ситуацій;
- оформляти документи правничого характеру;
- користуватися правовою термінологією щодо трудового законодавства;
- застосовувати правові знання з трудового права для оцінювання юридичних фактів, обґрунтовувати їх правову оцінку;
- керуватися у практичній діяльності та поведінці правовими знаннями і переконаннями, брати участь у правовому вихованні населення.

Зміст дисципліни розкривається в темах

1. Основні положення загальної частини трудового права Поняття, предмет і метод трудового права.
2. Система та функції трудового права
3. Джерела трудового права.
4. Суб'єкти трудового права.
5. Трудові правовідносини.
6. Колективні договори і угоди.
7. Правова організація працевлаштування.
8. Правовий захист працівників при втраті роботи
9. Поняття та зміст трудового договору.
10. Порядок укладення трудового договору.
11. Окремі види трудового договору.
12. Окремі види трудового договору.
13. Зміна умов трудового договору.
14. Припинення трудового договору.
15. Характеристика підстав припинення трудового договору.
16. Розірвання трудового договору з ініціативи працівника.
17. Розірвання трудового договору з ініціативи роботодавця.
18. Загальні підстави розірвання трудового договору з ініціативи роботодавця
19. Додаткові підстави розірвання трудового договору з ініціативи роботодавця
20. Розірвання трудового договору з ініціативи третіх осіб.
21. Порядок звільнення.
22. Правове регулювання відсторонення від роботи
23. Поняття та види робочого часу.
24. Режим та облік робочого часу.
25. Час відпочинку.
26. Поняття та види відпусток.
27. Порядок надання відпусток.
28. Перенесення та поділ відпустки
29. Оплата праці.
30. Оплата праці при відхиленні від умов передбачених тарифами.
31. Гарантійні виплати та доплати. Компенсаційні виплати..
32. Порядок виплати заробітної плати
33. Поняття трудової дисципліни.
34. Дисциплінарна відповідальність за порушення трудової дисципліни.
35. Матеріальна відповідальність працівника за шкоду, заподіяну майну роботодавця.
36. Обмежена та підвищена матеріальної відповідальності.
37. Повна матеріальна відповідальність
38. Визначення розміру шкоди та порядок її відшкодування
39. Охорона праці.
40. Праця жінок
41. Праця молоді та осіб із зниженою працездатністю.
42. Професійна підготовка, перепідготовка, підвищення кваліфікації.

- 43.Поєднання праці з навчанням.
- 44.Поняття трудових спорів.
- 45.Розгляд індивідуальних трудових спорів в КТС.
- 46.Судовий розгляд індивідуальних трудових спорів.
- 47.Поновлення на роботі.
- 48.Колективні трудові спори.
- 49.Правове регулювання страйку.
- 50.Відповідальність за порушення законодавства про працю

Перелік питань

1. Поняття трудового права як галузі права.
2. Суспільні відносини, що становлять предмет правового регулювання трудового права.
3. Метод права регулювання трудового права.
4. Функції трудового права.
5. Система трудового права і система трудового законодавства.
6. Поняття джерел трудового права, їх класифікація та види.
7. Загальна характеристика джерел трудового права.
8. Поняття та класифікація суб'єктів трудового права.
9. Працівник як суб'єкт трудового права.
- 10.Трудова правосуб'єктність роботодавця.
11. Поняття трудових правовідносин.
- 12.Умови та підстави виникнення трудових правовідносин.
- 13.Зміст трудових правовідносин.
- 14.Поняття, сторони і зміст колективного договору.
- 15.Колективні переговори і укладення колективних договорів.
- 16.Колективні угоди: поняття і сторони.
- 17.Відмежування трудового договору від цивільно-правових угод про працю.
- 18.Форма і зміст трудового договору
- 19.Загальний порядок укладення трудового договору
- 20.Випробування при прийнятті на роботу
- 21.Юридичні гарантії та обмеження при прийнятті на роботу
- 22.Трудовий договір про тимчасову та сезонну роботу
- 23.Трудовий договір про сумісництво і суміщення професій і посад
- 24.Трудовий договір з працюючим мігрантом
- 25.Суть та види змін умов трудового договору
- 26.Поняття та види переведення.
- 27.Характеристика підстав припинення трудового договору.
- 28.Розірвання трудового договору з ініціативи працівника
- 29.Характеристика підстав розірвання трудового договору з ініціативи роботодавця
- 30.Порядок звільнення працівників. Оформлення звільнення та розрахунок при звільненні
- 31.Вихідна допомога
- 32.Поняття та види робочого часу
- 33.Режим робочого часу.

- 34.Облік робочого часу
- 35.Поняття та види часу відпочинку
- 36.Перерва в робочому дні. Щоденний між змінний відпочинок
- 37.Вихідні, святкові та неробочі дні
- 38.Поняття та види відпусток
- 39.Соціальні відпустки
- 40.Відпустки без збереження заробітної плати
- 41.Порядок надання відпустки
- 42.Перенесення та поділ відпустки
- 43.Поняття заробітної плати та її структура
- 44.Тарифна система
- 45.Системи оплати праці
- 46.Оплата праці при відхиленні від умов передбачених тарифами.
- 47.Гарантійні виплати та доплати
- 48.Поняття та види компенсаційних виплат
- 49.Поняття і методи забезпечення трудової дисципліни.
- 50.Заходи заохочення за сумлінне виконання трудових обов'язків
- 51.Поняття дисциплінарного проступку та дисциплінарної відповідальності.
- 52.Види дисциплінарної відповідальності
- 53.Дисциплінарні стягнення за порушення трудових обов'язків та порядок їх застосування.
- 54.Поняття, підстава та умови матеріальної відповідальності
- 55.Види матеріальної відповідальності.
- 56.Визначення розміру шкоди та порядок її відшкодування
- 57.Поняття охорони праці та охорони здоров'я на виробництві
- 58.Організація роботи з охорони праці. Інструктаж та навчання з охорони праці
- 59.Праця жінок.
- 60.Праця молоді та осіб із зниженою працездатністю.
- 61.Професійна підготовка, перепідготовка, підвищення кваліфікації.
- 62.Поєднання праці з навчанням.
- 63.Поняття, причини та умови виникнення трудових спорів
- 64.Класифікація трудових спорів
- 65.Органи, до компетенції яких віднесено розгляд трудових спорів
- 66.Організація та компетенція КТС
- 67.Порядок, строки звернення і розгляду трудових спорів в КТС
- 68.Порядок виконання рішень КТС
- 69.Судовий порядок вирішення індивідуальних трудових спорів.
- 70.Спори про поновлення на роботі. Зміна формулювання причини звільнення
- 71.Поняття колективного трудового спору(конфлікту)
- 72.Примирна комісія та трудовий арбітраж
- 73.Контракт
- 74.Відсторонення від роботи: з ініціативи власника і третіх осіб
- 75.Надурочні роботи
- 76.Спеціальний режим робочого часу
- 77.Порядок виплати заробітної плати
- 78.Право на оплату праці та її захист

- 79.Зняття дисциплінарного стягнення
- 80.Колективна(бригадна) матеріальна відповідальність
- 81.Підвищена матеріальна відповідальність
- 82.Відшкодування моральної шкоди
- 83.Матеріальна відповідальність роботодавця за шкоду заподіяну працівнику.
- 84.Засоби захисту та медичного обслуговування
- 85.Розслідування нещасних випадків на виробництві
- 86.Загальнообов'язкове державне страхування від нещасних випадків
- 87.Трудовий договір з молодими фахівцями
- 88.Особливий порядок вирішення індивідуальних трудових спорів
- 89.Правове регулювання страйку
- 90.Нагляд і контроль за дотриманням законодавства про працю

Типові практичні завдання

З А Д А Ч А №1

Мале підприємство «Вест» уклало договір підряду строком на шість місяців з гр. Яремчуком. За умовами цього договору Яремчук зобов'язався побудувати підприємству ремонтний бокс-гараж, за що підприємство зобов'язалося по закінченню робіт виплатити винагороду в розмірі 50 мінімальних заробітних плат.

Виконавши замовлену роботу, Яремчук зажадав, щоб крім обумовленої винагороди йому виплатили компенсацію за невикористану відпустку і видали належним чином оформлену трудову книжку. Отримавши відмову, Яремчук звернувся до суду з позовною заявою про задоволення своїх вимог.

У яких відносинах з МП «Вест» перебував Яремчук?

Визначте підвідомчість спору.

Чи підлягають задоволенню вимоги Яремчука?

З А Д А Ч А №2

Водій естренної медичної допомоги Сердюк В. був затриманий працівниками патрульної поліції за рулем власного автомобіля в нетверезому стані, внаслідок чого судом його було позбавлено права на управління транспортними засобами строком на 1 рік. Наступного дня Сердюк В. був звільнений з роботи за п.2 ст.40 КЗпП у зв'язку з невідповідністю займаний посаді.

Лаптев звернувся до суду і вимагав поновлення на роботі. У позовній заяві він пояснював, що затриманий він був у вихідний день за кермом власної автомашини, отже, трудової дисципліни він не порушував; адміністрація не погодила звільнення з профкомом, не запропонувала йому іншої роботи.

Як повинен вирішити справу суд?

З А Д А Ч А №3

З інженером-технологом машинобудівного заводу Олексюком 8 лютого було розірвано трудовий договір у зв'язку з переведенням на іншу роботу за письмовим запитом з науково-дослідного інституту. 10 лютого Олексюк з'явився на нове місце роботи, де йому відмовили в прийнятті на роботу і укладанні трудового договору у зв'язку з проведеним скороченням чисельності. Олексюк звернувся в суд.

Чи правий керівник? Яке рішення, на Вашу думку, прийме суд? Які гарантії встановлені в при укладенні трудового договору?

З А Д А Ч А №4

У розпорядженні організації, що об'єднує кілька перукарень, перебувало п'ять точок. В перукарню № 1 була прийнята на роботу перукарем Сварчук. Через деякий час їй запропонували працювати в перукарні № 3, вважаючи, що їй згоди не потрібно,

тому що має місце переміщення, і посилаючись на надлишок фахівців в перукарні № 1.

Сварчук від переведення відмовилася, оскільки перукарня № 3 знаходиться далеко від її місця проживання. Вона звернулася в суд з проханням поновити її на роботі в колишній перукарні.

Чи підлягає задоволенню позовна заява Сварчук?

ЗАДАЧА №5

Жаров, згідно з трудовим договором, працював слюсарем V розряду в механічному цеху заводу. У зв'язку з виробничою необхідністю він був переведений в інструментальний цех на два місяці, де йому доручили роботу слюсаря III розряду.

Жаров від переведення відмовився, мотивуючи свою відмову тим, що запропонована йому в інструментальному цеху робота менш кваліфікованіша, ніж та, яку він виконував в механічному цеху, і не приступив до роботи, в зв'язку з чим керівник заводу звільнила його за прогул без поважних причин.

Чи мав право керівник заводу перевести Жарова з одного цеху в інший?

Чи вправі Жаров не приступати до нової роботи?

ЗАДАЧА №6

У зв'язку з простоем в організації наладчик Кирилов був переведений до іншого роботодавця (організацію) в тій же місцевості терміном на два місяці. Після закінчення одного місяця Кирилов звернувся до керівника організації за місцем своєї роботи (де він працював до переведення) з проханням повернути його на колишнє місце роботи. Йому відмовили, посилаючись на те, що Закон не встановлює термін переведення на іншу роботу у зв'язку з простоем.

Кирилов звернувся до суду із заявою про відновлення його на колишню роботу.

Яке рішення винесе суд?

ЗАДАЧА №7

Маринич була прийнята на посаду страхового агента тимчасово, на період відпустки по вагітності і пологах Зоріної (про що зазначалося в наказі). У зв'язку з виходом Зоріної на роботу після відпустки, Маринич була звільнена з роботи. Вона подала позов про поновлення на роботі, мотивуючи тим, що в момент звільнення вона була вагітна (про що є медична довідка). Вважаючи звільнення неправильним, Маринич звернулася до суду. Крім того, звільнення проведено без згоди профкому, хоча вона стала не тимчасовим, а постійним працівником, оскільки заміщала Зоріну не 4 місяці, а 4 місяці і 10 днів.

Чи підлягає Маринич поновленню на роботі?

Чи можна розглядати Маринич як тимчасового працівника, чи як таку, яка уклала строковий трудовий договір?

ЗАДАЧА №8

У проектному інституті працювали інженером Н. та проектувальником З. 10 вересня вони подали заяви про звільнення за власним бажанням. Н. звільняється у зв'язку з переведенням до нового місця служби її чоловіка-офіцера, просить звільнити її з 15 вересня. З. просить звільнити її з 12 вересня, бо така умова поставлена перед нею на новому місці роботи. Дирекція видала наказ про звільнення їх з роботи 24 вересня.

Чи права адміністрація у цьому випадку?

ЗАДАЧА №9

Майстер інструментального цеху ПАТ «Моторобудівник» Кармелюк подав заяву про звільнення за власним бажанням у зв'язку з переходом на іншу роботу. Заступник генерального директора по кадрам заявив Кармелюк, що він звільнить його лише за умови, що Кармелюк знайде собі заміну. Кармелюк з таким рішенням не погодився, але поки продовжував працювати.

Через місяць після подачі заяви був виданий наказ по товариству про звільнення Кармелюк за власним бажанням згідно поданої заяви. Кармелюк була видана трудова

книжка і з ним був проведений розрахунок. Кармелюк звернувся в суд з позовом про поновлення його на попередній роботі та про оплату вимушеного прогулу, мотивуючи це, зокрема, тим, що у зв'язку з затримкою звільнення він втратив можливість влаштуватися на роботу до іншого роботодавця і тому він хотів залишитися на своїй колишній роботі.

Чи правомірно видання наказу про звільнення Кармелюка?

Зробіть аналіз ситуації.

ЗАДАЧА №10

Перекладач Солошенко К.В. уклав трудовий договір з фірмою «Буран» строком на 3 роки. За допущення помилок у перекладі складного тексту технічного характеру йому була оголошена догана через 3 місяці після виконання вказаної роботи, враховуючи те, що Солошенко К.В. шістьдесят два дні хворів. Солошенко К.В. оскаржив дії адміністрації до КТС.

Яке рішення повинна винести КТС?

ЗАДАЧА №11

ентка Васильчук (17 років), що працює у вільний від навчання час, звернулася до роботодавця з проханням замінити відпустку грошовою компенсацією у зв'язку з тим, що вона допомагає матері доглядати своїх малолітніх братів і сестру. Прохання було задоволено і Васильчук отримала грошову компенсацію.

Чи законно це рішення роботодавця?

ЗАДАЧА №12

Сафронюк поступила на роботу на посаді секретаря в організацію на умовах 8-годинного робочого дня. Через три місяці після початку роботи Сафронюк звернулася до керівника з письмовою заявою, в якій просила встановити для неї 4-годинний робочий день у зв'язку з вагітністю. Керівник в задоволенні прохання Сафронюк відмовив. При цьому він послався на те, що 8-годинний робочий день було встановлено Сафронюк при

укладенні трудового договору за угодою сторін. Зменшення його тривалості вдвічі є зміною певних умов трудового договору, яке також має проводитися за згодою сторін. Проте в даному випадку підстави на зменшення тривалості робочого часу Сафронюк не має, так як це не відповідає інтересам роботодавця. За умовами роботи секретаря існує необхідність перебування Сафронюк на робочому місці повний робочий день. У зв'язку з цим Сафронюк було відмовлено у встановленні неповного робочого дня.

Чи законні дії керівника?

ЗАДАЧА №13

Слюсар Гуров працював на безперервно діючому підприємстві 5.01 в першу зміну. За п'ять хвилин до кінця роботи вияснилось, що його змінник захворів. Майстер розпорядився залишитись Гурову ще на 4 години до зміни його іншим працівником. Керівник підприємства відмовився оплатити надурочну роботу, посилаючись на те, що не було наказу про запровадження надурочних робіт і це питання не розглядалось профспілковим комітетом, отже згоди його не було.

1. Як вирішити спір?

ЗАДАЧА №14

Електромонтер Орлов, який проживає в гуртожитку, самовільно зайняв вивільнену кімнату. За це директор заводу оголосив йому догану. Через два місяці Орлов прийшов на чергування в нетверезому стані і в зв'язку з цим був звільнений з роботи за п. 3 ст 40 КЗпП України за систематичне порушення трудової дисципліни. У поданій заяві до суду Орлов, визнаючи факт появи на роботі в нетверезому стані, вимагав поновлення на роботі, заперечуючи правомірність його звільнення за п. 3 ст 40 КЗпП України.

Яким має бути рішення суду?

ЗАДАЧА №15

В правила внутрішнього трудового розпорядку організації було включено положення про те, що працівники, що запізнюються на роботу, повинні відпрацьовувати період відсутності на роботі у позаурочний час без будь-якої додаткової оплати. У іншому випадку вони підлягають звільненню за прогул.

Чи відповідає це положення правил внутрішнього трудового розпорядку трудовому законодавству?

ЗАДАЧА №16

18 грудня наказом директора ТОВ «Все для дому» завідувачому складом Куценку було оголошено догану за недбале оформлення складських документів.

22 лютого того ж року на складі була проведена інвентаризація, в результаті якої встановлено, що з вини Кузнецова запущений облік матеріальних цінностей, що знаходилися на складі. За це порушення своїх обов'язків йому було оголошено знову догану.. Через неділю після оголошення Куценку догани він запізнився на роботу на 3:00 год. Враховуючи всі накладені на Куценку стягнення, директор ТОВ своїм наказом звільнив його за систематичне невиконання трудових обов'язків.

1. Чи правомірне звільнення Куценка?

2. Як вирішити спір?

ЗАДАЧА №17

Електромонтер Орлецький Б., який проживає в гуртожитку, самовільно зайняв вивільнену кімнату. За це директор заводу оголосив йому догану. Через два місяці Орлецький Б. прийшов на чергування в нетверезому стані і в зв'язку з цим був звільнений з роботи за п. 3 ст 40 КЗпП України за систематичне порушення трудової дисципліни. У поданій заяві до суду Орлецький Б., визнаючи факт появи на роботі в нетверезому стані, вимагав поновлення на роботі, заперечуючи правомірність його звільнення за п. 3 ст. 40 КЗпП України.

Яким має бути рішення суду?

ЗАДАЧА №18

Хірург Матей І. з 1 вересня 2020 р. працював за сумісництвом консультантом в міській поліклініці. 2 грудня він написав заяву про надання йому щорічної відпустки з 15 грудня 2020 р., так як з цього дня у нього відпустка за основним місцем роботи. Завідуюча поліклінікою йому відмовила, мотивуючи тим, що право на відпустку у нього ще не виникло. Крім того, за основним місцем роботи Матей І. має право на відпустку більшої тривалості, ніж в поліклініці.

Які правила надання відпусток особам, які працюють за сумісництвом? Чи правомірна відмова в наданні відпустки?

ЗАДАЧА №19

Ларіонова уклала трудовий договір з адміністрацією поліклініки заводу «Холодмаш» про роботу як медсестра з 5 денним робочим тижнем. Через 3 місяці від дня укладення трудового договору поліклініка почала працювати за 6-ти денним робочим тижнем, але Ларіонова відмовилася працювати з таким режимом і вимагала зберегти за нею п'ятиденку. За нез'явлення на роботу по суботах вона була звільнена за прогули без поважних причин за п.4 ст.40 КЗпП України.

Ларіонова звернулася до суду про поновлення її на роботі з попередніми умовами режиму праці і оплати вимушеного прогулу.

Що вважається прогулом?

Яке рішення повинен винести районний суд?

Відповідь обґрунтуйте.

ЗАДАЧА №20

Технік виробничого кооперативу «Сервіс» Рожко С. був звільнений за прогул. Вважаючи своє звільнення незаконним, Рожко С. звернувся в суд із заявою про поновлення його на роботі, про оплату вимушеного прогулу та відшкодування моральної шкоди. В заяві він вказав, що не міг вийти на роботу, так як спочатку

потрапив в травмпункт, а потім перебував протягом 3 діб якості підозрюваного в органах слідства. При цьому в травмпункт він потрапив випадково, а після 72 годин затримання був відпущений під підписку про невиїзд.

Яке рішення Ви б запропонували винести суду?

ЗАДАЧА №21

Бригадир каменярів Небиков працював у будівельному тресті за строковим трудовим договором. Після закінчення строку договору він подав директору тресту заяву про звільнення у зв'язку із закінченням терміну трудового договору. Директор не погодився звільнити Небикова, посилаючись на відсутність кваліфікованих працівників, але через три місяці після цього видав наказ про звільнення Небикова у зв'язку із закінченням строку трудового договору.

Зробіть аналіз ситуації?

ЗАДАЧА №22

Завідуючий складом ресторану "Хвиля" Єремій, з яким був укладений договір про повну матеріальну відповідальність, внаслідок неналежного збереження допустив порчу продовольчих продуктів, чим спричинив ресторану матеріальні збитки на суму 3900 гривень. Директор ресторану видав наказ про притягнення Єремія до матеріальної відповідальності і при цьому визначив розмір збитків в сумі 6800 гривень, виходячи з вартості порційних блюд /а не самих продуктів/, які повинні були бути виготовлені із зіпсованих продуктів. Єремій відмовився відшкодувати збитки в цьому розмірі.

- 1. Визначити правомірність дій організаторів виробництва.*
- 2. Як визначити розмір збитків, що підлягають відшкодуванню?*
- 3. В якому порядку і в якій сумі повинні бути відшкодовані збитки?*

ЗАДАЧА №23

Лаборант Вороненко Ю.В., проводячи лабораторні дослідження, підключив прилад до мережі високої напруги, внаслідок чого прилад вийшов з ладу. Наказом по інституту Вороненку Ю.В. було оголошено догану із відшкодуванням заподіяної шкоди в повному обсязі. Лаборант Вороненко Ю.В. відмовився відшкодувати шкоду, мотивуючи тим, що прилад він зіпсував випадково, з вини постачальника електроенергії, а застосування двох видів відповідальності, наскільки йому відомо, за один проступок незаконне.

- 1. Чи можливе застосування матеріальної відповідальності одночасно із дисциплінарною?*
- 2. Чи є умисна вина підставою для накладення на працівника матеріальної відповідальності?*
- 3. Яку відповідальність має нести працівник Вороненко Ю.В. за те, що зіпсував прилад?*

ЗАДАЧА №24

Адміністратор торговельного залу Терещенко О.П. самовільно взяв у магазині ноутбук, вартість якого становить 9500 гривень і після роботи використовував його вдома у власних цілях. Не витримавши систематичної зміни напруги в електромережі, ноутбук зламався і ремонту не підлягав. Адміністрація вимагала від працівника відшкодування повної матеріальної відповідальності, про що з працівником було укладено письмовий договір про взяття на себе працівником повної матеріальної відповідальності за незабезпечення цілості майна та інших цінностей, переданих йому для зберігання або для інших цілей.

Терещенко О.П. звернувся з проханням зменшити суму розміру відшкодування збитків, оскільки у нього четверо дітей і безробітна дружина, а середньомісячна заробітна плата працівника становить 6800 гривень.

- 1. Якими мають бути дії адміністрації в даній ситуації?*
- 2. Які обставини враховуються при визначенні розміру відшкодування?*

ЗАДАЧА №25

У зв'язку з хворобою продавця одного із відділів магазину «Пролісок» Сторожинецького районного споживчого товариства Марчука А.П., керівник відділу попросив отримати товар за разовою накладною продавця іншого відділу Продана В.Г. При цьому керівник відділу провів інструктаж з працівником, ознайомивши його з порядком приймання, перевезення та зберігання товару. Працівник погодився. Але при прийомі товару та необережному поводженні з ним, товар було пошкоджено, чим було завдано збитків власнику магазину на суму 1200 гривень. Власник магазину вимагав від Продана В.Г. відшкодувати йому повну суму завданих збитків. Працівник відмовився, мотивуючи це тим, що отримання цього виду товару не входить до його постійних обов'язків і не обумовлюється в умовах трудового договору. Крім цього, товар він приймав разом з касиром Заплітною О.П., тому вимагав притягнути їх обох до колективної матеріальної відповідальності.

1. Вкажіть, якою мають бути дії адміністрації в даній ситуації.
2. Який вид матеріальної відповідальності понесе працівник в даному випадку і чому?

ЗАДАЧА №26

Фірма «Орізон» уклала договір з будівельним кооперативом «Фасад» на будівництво складських приміщень. У складі будівельної бригади, крім членів кооперативу, працювали Марчук і Петренко, з якими кооператив «Фасад» уклав трудовий договір на період будівництва складських приміщень.

Які відносини є предметом трудового права?

- 1) Що виникають між фірмою «Оріон» і кооперативом «Фасад»?
- 2) Між членами будівельної бригади і фірмою «Оріон»?
- 3) Між кооперативом «Фасад» і його членами?
- 4) Між кооперативом «Фасад» і найманими працівниками Марчуком і Петренком?

ЗАДАЧА №27

Збори учасників товариства з обмеженою відповідальністю, створеного за участю іноземного інвеститора, затвердили положення «Про персонал товариства», в кому передбачили:

- 1) Учасники товариства зобов'язані працювати в товаристві;
- 2) Зайняття відповідної посади учасником товариства обумовлюється контрактом з генеральним директором товариства;
- 3) Робочий час учасників товариства не регламентується, а обумовлюється необхідністю отримання прибутків товариства;
- 4) Учасники товариства, крім отримання дивідендів, одержують за свою працю заробітну плату;
- 5) Праця найманих працівників регулюється трудовим законодавством України.

Проаналізуйте названі вище позиції з приводу їх відповідності чинному законодавству, в т.ч. і трудовому.

ЗАДАЧА №28

Потапенко був звільнений з роботи за прогул, який мав місце за таких обставин: він не вийшов на роботу в зв'язку з тим, що у нього тяжко захворіла дружина і нікому було здійснювати догляд за трьохмісячним малям. Після одужання дружини, повернення її з лікарні, через три місяці і два тижні. Потапенко звернувся в КТС з заявою про поновлення його порушеного права

на працю. КТС відмовила у прийнятті заява.

Дайте правовий аналіз ситуації. Який порядок вирішення індивідуальних трудових спорів?

З А Д А Ч А №29

Тарасюк не зміг відвідати центр зайнятості у строк, встановлений працівниками вказаної служби, в зв'язку з хворобою. Йому було скорочено виплату допомоги по безробіттю.

Як повинен діяти Тарасюк за наявності поважних причин, що зумовили неможливість відвідати ним центр?

З А Д А Ч А №30

На підприємство були зараховані: механіком – випускник технікуму та інженером-технологом – випускницю академії з місячним випробувальним терміном. Через два тижні від дати укладення трудового договору їх було звільнено, як таких, що не витримали випробувальний термін.

Чи порушено норми трудового законодавства в даному випадку? Для яких категорій працівників власник або уповноважений ним орган не має права встановлювати випробування? Чи потрібна згода профспілкового комітету на звільнення працівників при незадовільному результаті випробування?

З А Д А Ч А №31

Директором ТОВ «Орізон» Власенком було відмовлено в прийнятті на роботу на посаду касира громадянці Шовковій, оскільки її сестра на цьому ж підприємстві працює головним бухгалтером.

Чи правомірні дії директора ТОВ «Орізон»?

З А Д А Ч А №32

Пилипчак був прийнятий на роботу в цих з особливо шкідливими умовами праці. Керівник підприємства попередив по те, що розмір заробітної плати Пилипчака буде залежати від тривалості робочого часу, і для нього вона не може перевищувати 36 годин на тиждень.

Чи відповідає вимогами закону пояснення керівника підприємства? Які правові акти встановлюють перелік робіт з шкідливими умовами праці і їх тривалість?

З А Д А Ч А №33

Дмитренко, що займав посаду економіста, був прийнятий за сумісництвом на посаду інспектора відділу кадрів того ж підприємства. Через шість місяців він звернувся до керівництва з заявою про надання йому оплачуваної відпустки згідно Закону України «Про відпустки» в зв'язку з роботою за сумісництвом. Керівник підприємства відхилив заяву, мотивуючи це тим, що Дмитренко використав права на відпустку по основній роботі.

Чи законна відмова власника? Відповідь обґрунтуйте.

З А Д А Ч А №34

Слюсар 5 розряду Мелешко, який працює черговим ремонтником у механічному цеху, 12 вересня запізнився на роботу без поважних причин 15 хв. Наказав керівника підприємства за порушення трудової дисципліни кваліфікації Мелешко була знижена до 3 розряду. Вважаючи наказ незаконним, Мелешко звернувся до тарифно-кваліфікаційної комісії з проханням поновити йому попередній розряд.

Чи законні дії керівництва підприємства? Хто і в якому порядку може розглянути цей спір?

ЗАДАЧА №35

Директор школи уклав з Козловим угоду, відповідно до якої Козлов протягом двох місяців повинен був здійснити відстежування вікон у школі за визначену винагороду. По закінченню роботи Козлов пред'явив додаткові вимоги: по-перше, збільшити оплату (оскільки він працював у вихідні дні, робота в якій оплачується у підвищеному розмірі), та, по-друге, оплатити листок тимчасової непрацездатності за 5 днів.

Які відносини виникли у даному випадку, якою галуззю права вони регулюються? Чи підлягають задоволенню вимоги Козлова?

Рекомендована література

1. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к .
2. Про військовий обов'язок і військову службу : Закон України від 25.03.92 № 2232-XII.
3. Про державну службу : Закон України від 10.12.15 № 889.
4. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття : Закон України від 02.03.2000р. № 1533.
5. Про зайнятість населення : Закон України від 05.07.12 № 5067-VI.
6. Про колективні договори і угоди : Закон України від 01.07.93 № 3356.
7. Про оплату праці : Закон України від 24.03.95 № 108.
8. Про організації роботодавців, їх об'єднання, права і гарантії їх діяльності : Закон України від 22.06.12 № 5026.
9. Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні : Закон України від 21.03.91 № 875.
10. Про охорону праці : Закон України від 14.10.92 № 2694.
11. Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів) : Закон України від 03.03.98 № 137.
12. Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності: Закон України від 15.09.99 № 1045.
13. Про соціальний діалог : Закон України від 23.12.10 № 2862. 1. Кодекс законів України про працю від 10.12.71 № 322.
14. Кодекс законів України про працю : науково-практичний коментар / за ред. В. І. Прокопенко. – Харків : Консум, 2003.
15. Про затвердження Порядку розслідування та обліку нещасних випадків невиробничого характеру : Постанова Кабінету Міністрів України від 22.03.01 № 270. 16. Про порядок повідомної реєстрації галузевих (міжгалузевих) і територіальних угод, колективних договорів : Постанова Кабінету Міністрів України від 13.02.2013 р. № 115.
17. Про роботу за сумісництвом працівників державних підприємств, установ і організацій : Постанова Кабінету Міністрів України від 03.04.93 № 245.
18. Про трудові книжки працівників : Постанова Кабінету Міністрів України від 27.04.93 № 301.
19. Про практику застосування судами законодавства про оплату праці : Постанова Верховного Суду України від 24.12.99 № 13.
20. Про практику розгляду судами трудових спорів : Постанова Верховного

Суду України від 06.11.92 № 9.

21. Про судову практику в справах про відшкодування моральної (немайнової) шкоди : Постанова Верховного Суду України від 31.03.95 № 4.

22. Про судову практику в справах про відшкодування шкоди, заподіяної підприємствам, установам, організаціям їх працівниками : Постанова Верховного Суду України від 29.12.1992 р. № 14.

23. Болотіна Н. Б. Трудове право України : підручник / Н. Б. Болотіна. – Київ : Вікар, 2003. – 724 с.

24. Інструкція про порядок ведення трудових книжок працівників, затв. наказом Міністерства праці України, Міністерства юстиції України, Міністерства соціального захисту населення України від 29.07.1993 р. № 58; зареєстровано в Міністерстві юстиції України 17.08.1993 р. за № 110 (зі змін. та доп.).

25. Науково-практичний коментар до законодавства України про працю / Б.С. Стичинський, І.В. Зуб, В.Г. Ротань // Вид. 8-ме, доп. та перероб. – Київ : Вид-во А.С.К., 2007.

26. Прилипко С.М., Ярошенко О.М. Трудове право України : підручник. – 2-ге вид., переробл. і доп. – Харків : Видавництво “ФІНН”, 2019. – 728 с.

27. Трудове право України : підручник / П.Д. Пилипенко, В.Я. Бурак, З.Я. Козак та ін.); за ред. П.Д. Пилипенка. – 4-те вид., перероб. і доп. – Київ : Вид. дім “Ін Юре”, 2014. – 536 с.

28. Трудове право України : практикум: навч.посіб. / П.Д. Пилипенко, З.Я. Козак, Д.Р. Лещух, Т.В. Парпан; за ред. П.Д. Пилипенка. – Київ : Вид. дім “Ін Юре”, 2014. – 344 с.

29. Трудове право України у запитаннях та відповідях : навч.- метод. посіб. / За ред. В.В. Жернакова. – Харків : Одиссей, 2012. – 280 с.

30. Трудове право України в схемах і таблицях : навч. посіб. / С.М. Прилипко, О.М. Ярошенко та ін. – Харків : Видавництво “ФІНН”, 2011. – 560 с.

31. Биба Н. М. Питання регулювання праці інвалідів в Україні / Н.М. Биба // Проблеми законності: респ. міжвідом. наук. зб.; відп. ред. В. Я. Тацій. – Харків : Нац. юрид. акад. України, 2088. – Вип. 68. – С. 219–225.

32. Биба Н.М. Право на працю особи зі зниженою працездатністю / Н.М. Биба // Проблеми законності : респ. міжвідом. наук. зб.; відп. ред. В.Я. Тацій. – Харків : Нац. юрид. акад. України, 2015. – Вип. 103. – С. 96–102.

33. Про затвердження Інструкції про службові відрядження в межах України та за кордон, затв. наказом Міністерства фінансів України від 13.03.98 № 59 (зі змінами і доповненнями).

34. Про умови праці тимчасових робітників і службовців : Указ Президії Верховної Ради СРСР від 24.09.74 № 311.

35. Перелік професій, виробництв та організацій, працівники яких підлягають обов’язковим профілактичним медичним оглядам, затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 23.05.01 № 559.

36. Положення про порядок укладення контрактів при прийнятті (найманні) на роботу працівників, затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 19.03.94 № 170. 37. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства : Закон України від 22.09.11 № 3773.

38. Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи: Закон України від 28.02.91 № 796.

39. Пилипенко П.Д. Проблеми теорії трудового права : монографія П.Д.

Пилипенко. – Львів, 2010.

40. Прокопенко В.І. Власник і уповноважений ним орган як суб'єкти трудового права / В. І. Прокопенко // Право України. – 2015. – № 10. – С. 20–23.

41. Прокопенко В. І. Правове становище професійних спілок : сьогодення і перспективи / В. І. Прокопенко // Право України. – 2017. – № 6. – С. 106–109.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.zakon.rada.gov.ua>
2. <http://zakon.nau.ua/>
3. <http://www.kmu.gov.ua>
4. <http://www.pravo.org.ua>
5. <http://www.president.gov.ua>
6. <http://www.minregionbud.gov.ua>
7. <http://www.reyestr.court.gov.ua/>
8. Портал Ліга Закон. – <http://www.ligazakon.ua>

ЦИВІЛЬНЕ ТА СІМЕЙНЕ ПРАВО

Мета: досягнення глибокого розуміння природи й сутності цивільно-правових, сімейних відносин, підготовка до практичної діяльності висококваліфікованих спеціалістів-цивілістів, формування творчої особистості майбутніх юристів.

Завдання — вивчення цивільного законодавства, практики правового регулювання в сфері цивільних правовідносин, а також новітніх теоретичних напрацювань з даного питання.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі освіти повинні **знати:**

- поняття, зміст і здійснення права власності;
- способи захисту права власності;
- поняття та сутність зобов'язань;
- підстави виникнення, зміни та припинення зобов'язань;
- види забезпечення виконання зобов'язань;
- загальні положення про договір;
- окремі види договорів у цивільному праві;
- зобов'язання з відшкодування шкоди;
- інші види позадоговірних зобов'язань;
- основні засади та інститути сімейного права.

вміти:

- тлумачити і застосовувати нормативні акти;
- давати професійно грамотну оцінку юридичним фактам;
- орієнтуватись у правовій літературі;
- мислити правовими категоріями, правильно їх інтерпретувати і застосовувати у повсякденному житті, використовувати під час вивчення інших навчальних дисциплін;
- застосовувати здобуті теоретичні знання в практичній діяльності;
- брати участь у науково-дослідній роботі в галузі цивільного та сімейного права.

Зміст дисципліни розкривається в темах

Тема 1. Цивільне право як галузь права України

Тема 2. Джерела цивільного права

Тема 3. Цивільні правовідносини

Тема 4. Фізична особа як суб'єкт цивільного права.

Тема 5. Опіка та піклування

Тема 6. Юридична особа

Тема 7. Господарські товариства

Тема 8. Об'єкти цивільних прав.

Тема 9. Особисті немайнові права фізичної особи

Тема 10. Підстави виникнення, зміни та припинення цивільних правовідносин.

Тема 11. Правочини

Тема 12. Представництво і довіреність

Тема 13. Строки та терміни в цивільному праві. Позовна давність

Тема 14. Право власності. Загальні положення

Тема 15. Право приватної власності
Тема 16. Право державної та комунальної власності
Тема 17. Право спільної власності
Тема 18. Захист права власності
Тема 19. Речові права на чуже майно
Тема 20. Право інтелектуальної власності
Тема 21. Авторське право
Тема 22. Наукове відкриття
Тема 23. Право інтелектуальної власності на винахід, корисну модель, промисловий зразок.
Тема 24. Право власності: інші види
Тема 25. Зобов'язальне право та зобов'язання
Тема 26. Виконання зобов'язань.
Тема 27. Забезпечення виконання зобов'язань
Тема 28. Припинення зобов'язань.
Тема 29. Відповідальність у цивільному праві
Тема 30. Цивільно-правовий договір.
Тема 31. Договір купівлі-продажу
Тема 32. Договір поставки.
Тема 33. Договір міни. Договір дарування.
Тема 34. Рента. Довічне утримання (догляд)
Тема 35. Найм (оренда). Позичка
Тема 36. Житлове право
Тема 37. Договір найму житлового приміщення
Тема 38. Найм житлового приміщення
Тема 39. Підряд. Виконання науково-дослідних або дослідно-конструкторських і технологічних робіт
Тема 40. Перевезення. Транспортне експедирування
Тема 41. Договір перевезення пасажирів і багажу
Тема 42. Страхування
Тема 43. Зберігання. Договір доручення.
Тема 44. Договір комісії. Управління майном
Тема 45. Договір позики. Кредитно-розрахункові відносини
Тема 46. Розпорядження майновими правами інтелектуальної власності
Тема 47. Зобов'язання щодо спільної діяльності
Тема 48. Зобов'язання з односторонніх дій. Зобов'язання з безпідставного збагачення
Тема 49. Зобов'язання із заподіяння шкоди
Тема 50. Відшкодування шкоди
Тема 51. Відшкодування шкоди завданою особою
Тема 52. Спадкове право
Тема 53. Спадкування
Тема 54. Поняття сімейного права. Сімейне законодавство. Сімейні правовідносини. Позовна давність у сімейному праві
Тема 55. Поняття шлюбу та сім'ї. Визнання шлюбу недійсним
Тема 56. Особисті немайнові права й обов'язки подружжя
Тема 57. Майнові права й обов'язки подружжя
Тема 58. Подружжя, їх майнові права і обов'язки

Тема 59. Припинення шлюбу

Тема 60. Відносини батьків і дітей

Тема 61. Майнові правовідносини

Тема 62. Влаштування дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування

Тема 63. Права та обов'язки інших членів сім'ї та родичів.

Перелік питань

1. Цивільне право як галузь права України
2. Джерела цивільного права
3. Цивільні правовідносини
4. Фізична особа як суб'єкт цивільного права.
5. Поняття фізичної особи та цивільна правоздатність фізичної особи, її обсяг.
6. Поняття і види цивільної дієздатності фізичної особи.
7. Порядок, умови і правові наслідки визнання фізичної особи безвісно відсутньою і оголошення її померлою.
8. Акти цивільного стану.
9. Опіка та піклування
10. Юридична особа-суб'єкт цивільних правовідносин.
11. Господарські товариства, виробничий кооператив-суб'єкти цивільних правовідносин.
12. Участь держави, територіальних громад у цивільних правовідносинах.
13. Об'єкти цивільних прав. Особисті немайнові права фізичної особи.
14. Підстави виникнення, зміни та припинення цивільних правовідносин.
15. Правочини.
16. Представництво у цивільних правовідносинах.
17. Довіреність
18. Строки та терміни в цивільному праві. Позовна давність
19. Право власності. Загальні положення
20. Право власності та її види
21. Право власності Українського народу.
22. Поняття державної власності.
23. Поняття комунальної власності.
24. Поняття та види права спільної власності.
25. Захист права власності
26. Речові права на чуже майно
27. Право інтелектуальної власності
28. Зобов'язальне право та зобов'язання
29. Виконання зобов'язань. Забезпечення виконання зобов'язань
30. Припинення зобов'язань. Відповідальність за порушення зобов'язання.
31. Загальні положення про цивільно-правовий договір.
32. Загальні положення про купівлю-продаж.
33. Договір поставки.
34. Договір на реалізацію сільськогосподарської продукції.
35. Договір міни.
36. Договір дарування.
37. Договір ренти.
38. Довічне утримання (догляд)
39. Найм (оренда).

- 40.Прокат.Найм (оренда транспортного засобу).
- 41.Найм (оренда)земельної ділянки. Лізинг.
- 42.Найм будівлі або іншої капітальної споруди.
- 43.Позичка.
44. Житлове право.
- 45.Договір найму житлового приміщення в будинках державного і комунального житлових фондів з наданням і без надання іншого житла.
- 46.Особливостікористуванняслужбовимиприміщеннями та гуртожитками.
- 47.Поняття,значення види, зміст договору підряду та сфера його застосування.
- 48.Особливості договору побутового підряду.
- 49.Капітальнебудівництво в Україні та способи його здійснення.
- 50.Загальна характеристика договорів підряду на про ведення проектних та пошукових робіт.
- 51.Роль та значення договорів на виконання науково-дослідних або дослідно-конструкторських і технологічних робіт.
52. Загальна характеристика договорів про надання послуг.
53. Перевезення. Види перевезень та їх правове регулювання.
54. Транспортне експедирування.
- 55.Поняття та види договорів перевезень вантажу.
56. Договір чартеру (фрахтування). Договір транспортного експедирування.
Договір буксирування.
57. Страхування
58. Зберігання. Договір доручення.
59. Договір комісії. Управління майном
60. Договір позики. Кредитно-розрахункові відносини.
- 61.Банківський вклад.
- 62.Загальні положення про авторські договори. Види та зміст авторських договорів.
- 63.Загальна характеристика ліцензійного договору.
- 64.Поняття договору комерційної концесії (франчайзингу).
- 65.Зобов'язаннящодоспільноїдіяльності.
66. Недоговірні зобов'язання.
- 67.Публічна обіцянка винагороди без оголошення конкурсу.
- 68.Публічна обіцянка нагороди за результатами конкурсу.
- 69.Вчинення дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення.
- 70.Рятування здоров'я та життя фізичної особи, майна фізичної або юридичної особи.
71. Зобов'язання з односторонніх дій.
- 72.Зобов'язання з безпідставного збагачення.
73. Зобов'язання із заподіяння шкоди.
74. Деліктна відповідальність: поняття та зміст.
- 75.Відшкодування шкоди, завданої джерелом підвищеної небезпеки.
- 76.Відшкодуванняшкоди, завданої внаслідок недоліків товарів, робіт та послуг.
77. Спадкове право:поняття, види спадкування.
- 78.Спадкування за заповітом.
- 79.Спадкування за законом.
- 80.Поняття і форма спадкового договору.
81. Поняття сімейного права. Сімейне законодавство.

82. Сімейні правовідносини. Позовна давність у сімейному праві
83. Поняття шлюбу та сім'ї. Визнання шлюбу недійсним.
84. Права й обов'язки подружжя. Шлюбний договір.
85. Припинення шлюбу
86. Підстави виникнення батьківських прав і обов'язків.
87. Підстави, порядок та наслідки позбавлення батьківських прав. Поновлення в батьківських правах.
88. Майнові правовідносини у сім'ї.
89. Влаштування дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування. Усиновлення, опіки і піклування, патронат над дітьми.
90. Права та обов'язки інших членів сім'ї та родичів у сімейному праві.

Рекомендована література **Основна:**

1. Дякович М. М. Сімейне право України. Навч. пос. 2-ге вид. випр. і доп. [Текст] / М. М. Дякович. – К. : Алерта; ЦУЛ, 2018.
2. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України. Станом на 3 лютого 2020 року / За заг. ред. Короєда С. О. – Київ : Видавничий дім «Професіонал», 2020.
3. НПК Сімейного кодексу України. Судова практика з питань сімейних стосунків. Станом на 05.09.2017 р. [Текст] / С. М. Кавун, О. М. Ключев, А. А. Стародубцев, та ін. - К. : ЦУЛ, 2017.
4. Сімейне право : підручник [Текст] / за заг. ред.: В. І. Борисова, І. В. Жилінкова. – 4-те вид., переробл. і допов. – Х. : Право, 2020.
5. Цивільне право. Підручник у 2-х томах, т.2.- 2-е вид. [Текст] / В. І. Борисова, Л. М. Баранова, Т. І. Бегова та ін. / За ред. В. І. Борисової, І. В. Спасибо-Фатєєвої, В. Л. Яроцького. – Х. : Право, 2019.
6. Цивільне право. Конспект лекцій для ентів спеціальності 081 – «Право» денної та заочної форм навчання, Терещук Галина Андріївна. - Луцьк: ЛНТУ, 2019.
7. Цивільне право України : навч. посіб.: у 2 т. / Ю. Ф. Іванов, О. В. Курилина, М. В. Іванова. -2-ге вид., допов. і перероб. Т. 1. Київ : Алерта, 2019.

Допоміжна:

1. Захист сімейних прав та інтересів в порядку непозовного цивільного судочинства : Монографія [Текст] / Г. В. Чурпіта. – К. : ЦУЛ, 2016.- 434 с.
2. Інтелектуальна власність. Законодавство, судова практика [Текст] / А. В. Григоренко. – К. : ЦНЛ, 2016. – 344 с.
3. Кухарев О. Є. Спадкове право України : навч.-практ. посіб. [Текст] / О. Є. Кухарев. – К. : Правова єдність : Алерта, 2021. – 328 с.
4. Пучковська І. Й. Неустойка, порука, гарантія, завдаток, застава та притримання як способи захисту прав кредитора в договірному зобов'язанні: навч. посібник [Текст] / І. Й. Пучковська. – Х. : ФІНН, 2018. – 144 с.
5. Флорескул-Світова С.Л. Сімейне право: навч. посібник – Чернівці: «Місто», 2016. 118 с.
6. Язвінська О. М. Захист прав споживачів [Текст] / О. М. Язвінська, Л. М. Іваненко. – К. : Юрінком Інтер, 2014. – 496 с

Інформаційні ресурси

1. <http://www.reyestr.court.gov.ua/> – єдиний державний реєстр судових

рішень;

2. <https://zakon.rada.gov.ua/> – освітній портал Верховної ради України;
3. <http://www.nbuv.gov.ua> – освітній портал Національної бібліотеки України ім. В.І.Вернадського;
4. <http://www.ovu.com.ua/pages/bmu> – освітній портал загальнодержавного науково-практичного фахового видання «Бюлетень Міністерства юстиції України»;
5. [http://www.court.gov.ua/clients/vs.nsf/\(firstview\)/vis.html](http://www.court.gov.ua/clients/vs.nsf/(firstview)/vis.html) – освітній портал загальнодержавного періодичного видання «Вісник Верховного Суду України»;
6. <http://www.pravoua.com.ua/ua> – офіційний портал загальнонаціонального науково-практичного юридичного журналу «Право України»

ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО

Мета: послідовне формування у ентів знання основних положень теорії та практики застосування норм господарського права в процесі господарської діяльності. Предметом дисципліни є суспільні відносини в сфері господарської діяльності.

Завдання: формування уявлень про предмет господарського права та основні господарсько-правові категорії; оперування господарсько-правовими знаннями, вміннями і поняттями в практичній діяльності (використання теоретичних господарсько-правових знань у самостійній практичній та науково-практичній діяльності).

Як результат вивчення навчальної дисципліни здобувачі фахової передвищої освіти повинні **знати:**

- предмет, метод, суб'єктів господарського права;
- сферу використання господарського законодавства;
- порядок і сутність легалізації суб'єктів підприємницької діяльності;
- існуючі організаційно-правові форми господарської діяльності;
- загальні основи біржової, банківської та зовнішньоекономічної діяльності;
- правові засоби захисту від недобросовісної конкуренції;
- порядок, форми та наслідки контролю за господарською діяльністю;
- тенденції розвитку господарського права в умовах ринкової економіки;
- підстави та порядок притягнення до відповідальності за порушення господарського законодавства;

вміти:

- грамотно використовувати теоретичні знання з господарського права під час вирішення конкретних господарських питань;
- вирішувати проблемні завдання практичної частини, розуміти зміст нормативних актів і застосовувати норми права до конкретних життєвих ситуацій;
- складати необхідні документи і виконувати іншу роботу, пов'язану з правовими аспектами діяльності суб'єктів господарювання.

Зміст дисципліни розкривається в темах

1. Правове забезпечення державної економічної політики
2. Правові засади господарської діяльності
3. Поняття, система, метод і джерела господарського права
4. Господарські правовідносини
5. Загальна характеристика правового статусу суб'єктів господарювання
6. Створення суб'єктів господарювання та порядок їх реєстрації
7. Ліцензування господарської діяльності
8. Правове становище підприємств
9. Правовий статус об'єднань підприємств
10. Правове становище господарських товариств
11. Правовий статус фізичних осіб-підприємців

12. Правове регулювання діяльності підприємств колективної власності (кооперативів)
13. Особливості статусу інших суб'єктів господарювання
14. Загальні засади майнових відносин у сфері господарювання
15. Загальна характеристика припинення господарської діяльності. Реорганізація та ліквідація
16. Особливості ліквідації суб'єкта у зв'язку із банкрутством
17. Загальні положення щодо господарських зобов'язань
18. Господарські договори
19. Система господарських договорів
20. Загальні положення господарсько-правової відповідальності
21. Адміністративно-господарські санкції
22. Штрафні та оперативно-господарські санкції
23. Відшкодування збитків у сфері господарювання
24. Правове регулювання економічної конкуренції
25. Правове регулювання ринку цінних паперів
26. Правове регулювання інвестиційної та інноваційної діяльності
27. Правове регулювання цін та ціноутворення
28. Правове регулювання оренди та лізингу у сфері господарювання
29. Правове регулювання діяльності транспорту
30. Правове регулювання банківської діяльності
31. Правові засади аудиторської діяльності
32. Правове регулювання агентської діяльності.
33. Правове регулювання господарської діяльності сільськогосподарського виробництва
34. Правове регулювання будівельної діяльності
35. Правове регулювання страхової діяльності
36. Правове регулювання господарсько-торговельної діяльності та побутового обслуговування
37. Правове регулювання іноземних інвестицій
38. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності
39. Загальні положення про захист прав і законних інтересів суб'єктів господарювання
40. Правове регулювання бухгалтерського обліку і фінансової звітності суб'єктів господарювання
41. Спеціальний режим господарювання

Перелік питань

1. Поняття і основні напрями державної економічної політики.
2. Форми реалізації державної економічної політики.
3. Прогнозування та планування економічного і соціального розвитку.
4. Державна регуляторна політика у сфері господарської діяльності.
5. Поняття та види господарської діяльності.
6. Підприємницька діяльність: поняття, ознаки та принципи.
7. Види підприємницької діяльності.
8. Принципи господарювання та їх зміст.
9. Поняття, метод і система господарського права

10. Функції та система господарського права
11. Джерела господарського права.
12. Господарське законодавство.
13. Поняття, ознаки та види господарських правовідносин
14. Елементи і підстави виникнення господарських правовідносин.
15. Об'єкти господарських правовідносин
16. Суб'єкти господарських правовідносин
17. Поняття та види суб'єктів господарських правовідносин
18. Фізичні особи – підприємці як суб'єкти господарювання
19. Юридичні особи як суб'єкти господарювання: поняття і види
20. Створення суб'єкта господарювання
21. Поняття та порядок проведення державної реєстрації суб'єктів господарювання
22. Державна реєстрація юридичної та фізичної особи
23. Загальні положення про ліцензування господарської діяльності
24. Порядок отримання ліцензії на заняття певним видом діяльності
25. Види господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню
26. Органи ліцензування
27. Види та організаційно-правові форми підприємств
28. Поняття та ознаки об'єднань підприємств.
29. Види об'єднань підприємств.
30. Правове становище, порядок створення та управління акціонерним товариством
31. Правове становище товариства з обмеженою відповідальністю і товариства з додатковою відповідальністю
32. Правове становище повного та командитного товариства
33. Поняття фізичної особи-підприємця. Набуття статусу підприємця.
34. Основні права та обов'язки фізичної особи-підприємця.
35. Припинення діяльності фізичної особи-підприємця.
36. Правове становище виробничого кооперативу
37. Державне та комунальне підприємство.
38. Унітарне підприємство.
39. Казенне підприємство.
40. Філія та представництво.
41. Правовий режим майна суб'єктів господарювання
42. Поняття та підстави припинення діяльності суб'єктів господарювання
43. Способи і форми припинення господарської діяльності
44. Види реорганізації та правові наслідки їх застосування
45. Поняття та види ліквідації
46. Поняття банкрутства. Суб'єкти у відносинах банкрутства
47. Організаційно-правові питання запобігання банкрутству. Підстави для застосування банкрутства
48. Проведення у справах про банкрутство
49. Поняття, види та підстави виникнення господарських зобов'язань
50. Виконання господарських зобов'язань, забезпечення виконання господарських зобов'язань
51. Припинення господарських зобов'язань

- 52. Розірвання господарських зобов'язань. Недійсність господарського зобов'язання.
- 53. Поняття та ознаки господарського договору
- 54. Види господарських договорів
- 55. Зміст і форма господарського договору
- 56. Порядок укладання, зміни та розірвання господарських договорів
- 57. Поняття, ознаки та принципи господарсько-правової відповідальності
- 58. Підстави та межі господарсько-правової відповідальності
- 59. Досудовий порядок реалізації господарсько-правової відповідальності.
- 60. Адміністративно-господарські санкції
- 61. Штрафні та оперативно-господарські санкції
- 62. Відшкодування збитків у сфері господарювання
- 63. Поняття й основні положення економічної конкуренції.
- 64. Поняття, ознаки та види цінних паперів. Ринок цінних паперів
- 65. Поняття інвестицій та інвестиційної діяльності
- 66. Особливості правового регулювання інноваційної діяльності
- 67. Поняття та функції ціни. Політика ціноутворення
- 68. Правове регулювання оренди та лізингу у сфері господарювання
- 69. Правове регулювання діяльності транспорту
- 70. Правове регулювання банківської діяльності
- 71. Правові засади аудиторської діяльності
- 72. Правове регулювання агентської діяльності.
- 73. Правове регулювання господарської діяльності сільськогосподарського виробництва
- 74. Правове регулювання будівельної діяльності
- 75. Правове регулювання страхової діяльності
- 76. Правове регулювання господарсько-торговельної діяльності та побутового обслуговування
- 77. Правове регулювання іноземних інвестицій
- 78. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності
- 79. Загальні положення про захист прав і законних інтересів суб'єктів господарювання
- 80. Правове регулювання бухгалтерського обліку і фінансової звітності суб'єктів господарювання

Рекомендована література

- 1. Конституція України : від 28 червня 1996 р.
- 2. Цивільний кодекс України : Закон України від 16.01.2003 р.
- 3. Господарський процесуальний кодекс України : Закон України від 06.11.91 р.
- 4. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України від 07.12.84. Рекомендована література
- 5. Податковий кодекс України : Закон України від 02.12.2010 р.
- 6. Про акціонерні товариства : Закон України від 17.09.08 № 514.
- 7. Про аудиторську діяльність : Закон України від 22.04.93 № 3125.
- 8. Про Антимонопольний комітет України : Закон України від 26.11.93 №

3659.

9. Про банки і банківську діяльність : Закон України від 7 грудня 2000 № 2121.

10. Про виконавче провадження : Закон України від 02.06.2016 у № 1404.

11. Про відповідальність за несвоєчасне виконання грошових зобов'язань : Закон України від 22.11.96 № 543.

12. Про господарські товариства : Закон України від 19.09.91 № 1576.

13. Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні : Закон України від 26.01.93 № 2939.

14. Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні : Закон України 22.03.12 № 4618.

15. Про державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції : Закон України від 02.12.10 № 2735.

16. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань : Закон України від 15.05.03 № 755.

17. Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності : Закон України від 06.09.05 № 2806.

18. Про електроенергетику : Закон України від 16.10.97 № 575.

19. Про забезпечення вимог кредиторів та реєстрацію обтяжень : Закон України від 18.11.03 № 1255.

20. Про загальні засади створення і функціонування спеціальних (вільних) економічних зон : Закон України від 13.10.92 № 2673.

21. Про зайнятість населення : Закон України від 05.07.12 р. № 5067.

22. Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності : Закон України від 11.09.03 № 1160.

23. Про засади запобігання і протидії корупції : Закон України від 07.04.11 № 3206.

24. Про заставу : Закон України від 02.10.92 № 2654.

25. Про захист від недобросовісної конкуренції : Закон України від 07.06.96 у № 236.

26. Про захист економічної конкуренції : Закон України від 11.01.01 № 2210.

27. Про захист прав споживачів : Закон України від 12.05.91 № 1023.

28. Про зовнішньоекономічну діяльність : Закон України від 16.04.91 № 959.

29. Про інвестиційну діяльність : Закон України від 18.09.91 № 1560.

30. Про інноваційну діяльність : Закон України від 04.07.02 № 40.

31. Про концесії : Закон України від 16.07.99 № 997.

32. Про кооперацію : Закон України від 10.07.2003 р. № 1087.

33. Про ліцензування видів господарської діяльності : Закон України від 02.03.15 № 222.

34. Про оренду державного та комунального майна : Закон України від 01.04.2020 № 2269.

35. Про технічні регламенти та оцінку відповідності : Закон України від 15.01.15 № 124.

36. Про стандартизацію : Закон України від 05.06.14 № 1315.

37. Про товарну біржу : Закон України від 10.12.91 № 1956.

38. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг : Закон України від 12.07.01 № 2664.

39. Про фінансовий лізинг : Закон України від 16.12.97 № 723.

40. Про ціни та ціноутворення : Закон України від 21.06.12 № 5007.
41. Про цінні папери та фондовий ринок : Закон України від 23.02.06 № 3480.
42. Про деякі заходи з дерегулювання підприємницької діяльності : Указ Президента України від 23.07.98 № 817.
43. Про затвердження Переліку органів ліцензування : Постанова Кабінету Міністрів України від 05.08.15 № 609.
44. Про затвердження Порядку провадження торговельної діяльності та правил торговельного обслуговування на ринку споживчих товарів : Постанова Кабінету Міністрів України від 15.06.06 № 833.
45. Про деякі питання практики застосування Закону України “Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом”. Рекомендації Президії Вищого господарського суду 107 України від 04.06.04 № 04-5/1193.
46. Цивільний кодекс України : наук.-практ. ком. : у 2 ч. / [за заг. ред. Я. М. Шевченко]. – Київ : Ін Юре, 2004. – Ч. 1. – 692 с.
47. Науково-практичний коментар Господарського кодексу України/ О.А. Беяневич, О.М. Вінник, В.С. Щербина [та ін.]; / за заг. ред. Г.Л. Знаменського, В.С. Щербини. – 3-тє вид., перероб. і допов. – Київ : Юрінком Інтер, 2012. – 776 с.
48. Актуальні проблеми господарського права : навч. посіб. / за ред. В. С. Щербини. – Київ : Юрінком Інтер, 2012. – 528 с.
49. Відповідальність суб’єктів господарських відносин. Законодавство, коментар, судова практика / О.А. Беяневич, В.С. Щербина, коментар; Л.О. Панькова, упорядкування. – Київ : Юрінком Інтер, 2013р. – 392 с.
50. Вінник О.М. Господарське право : навч. посіб. – 2-ге вид., змінене та доп. – Київ : Правова єдність, 2012. – 766 с.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.zakon.rada.gov.ua>
2. <http://zakon.nau.ua/>
3. <http://www.kmu.gov.ua>
4. <http://www.pravo.org.ua>
5. <http://www.president.gov.ua>
6. <http://www.minregionbud.gov.ua>
7. <http://www.reyestr.court.gov.ua/>
8. Портал Ліга Закон. – <http://www.ligazakon.ua>

СУДОЧИНСТВО В ГОСПОДАРСЬКИХ СУДАХ

Мета: підготовка фахівців високої кваліфікації, формування у здобувачів фахової перед вищої освіти системи теоретичних знань, набуття практичних навичок застосування норм процесуального права разом з нормами матеріального права під час вирішення спорів, які віднесено до юрисдикції господарських судів.

Завдання: вивчення та засвоєння основних понять, інститутів, принципів і джерел господарського процесуального права, положень щодо системи та організації діяльності господарських судів України; прав та обов'язків учасників судового процесу; особливостей розгляду господарських спорів у судах першої інстанції; підстав оскарження рішень в апеляційному та касаційному порядку; оволодіння вмінням застосовувати на практиці набуті знання та складати відповідні процесуальні документи.

Як результат вивчення дисципліни здобувач фахової передвищої освіти повинен **знати:**

- структуру господарських судів, їх компетенцію;
- основні засади господарського судочинства;
- юрисдикцію і підсудність господарських спорів;
- стадії та порядок вирішення господарських спорів, виконання рішень, ухвал, постанов господарського суду;

- особливості провадження окремих категорій справ;

уміти:

- відмежовувати компетенцію господарських судів від інших судових органів України, тлумачити та застосовувати норми законодавства, яке регулює господарське судочинство;

- ухвалювати обґрунтовані процесуальні рішення у спірних процесуальних ситуаціях;

- формулювати правові проблеми;
- складати претензії, позовні заяви та інші процесуальні документи;
- застосовувати чинне господарське процесуальне законодавство для розширення свого правового кругозору, правової культури та вирішення завдань, що виникають у практичній діяльності;

- вирішувати практичні завдання;
- тлумачити нормативно-правові акти, надавати кваліфіковані юридичні висновки і консультації.

Зміст дисципліни розкривається в темах

Тема 1. Правовий статус Господарського суду України

Тема 2. Поняття, предмет, метод і система господарського процесуального права

Тема 3. Засади (принципи) та джерела господарського процесуального права

Тема 4. Юрисдикція господарських судів

Тема 5. Склад суду. Відводи.

Тема 6. Учасники судового процесу

Тема 7. Докази і доказування в господарському процесі

Тема 8. Процесуальні строки. Заходи процесуального примусу.
Тема 9. Наказне провадження.
Тема 10. Позов у господарському процесі. Забезпечення позову
Тема 11. Позовне провадження.
Тема 12. Врегулювання спору за участю судді. Мирова угода сторін
Тема 13. Розгляд справи по суті.
Тема 14. Залишення позову без розгляду. Закриття провадження у справі. Тема
15. Фіксування судового процесу
Тема 16. Прийняття рішення та винесення ухвал у господарському суді першої інстанції
Тема 17. Розгляд справ у порядку спрощеного позовного провадження
Тема 18. Апеляційне провадження.
Тема 19. Касаційне провадження
Тема 20. Перегляд судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами
Тема 21. Виконання судових рішень господарських судів. Судовий контроль за виконанням судових рішень
Тема 22. Третейські суди.
Тема 23. Відновлення господарським судом втраченого судового провадження.

Перелік питань

1. Поняття предмета господарського процесуального права та погляди цивілістичних вчених на сучасному етапі.
2. Врегулювання розбіжностей і спорів, що виникають при укладанні, зміні та розірванні господарських договорів.
3. Підвідомчість та підсудність справ про банкрутство.
4. Методи господарського процесуального права.
5. Порядок вступу та участь прокурора в судовому процесі.
6. Поняття та ознаки банкрутства.
7. Джерела господарського процесуального права.
8. Правовий статус суддів господарського суду.
9. Підстави для порушення провадження справи про банкрутство.
10. Участь у судовому процесі третіх осіб.
11. Принципи та система господарського процесуального права.
12. Заява щодо порушення провадження справи про банкрутство.
13. Оцінка правового статусу суддів господарського суду.
14. Поняття, склад та класифікація учасників судового процесу.
15. Які судові процедури застосовуються у справі про банкрутство?
16. Правова природа досудового врегулювання спорів.
17. Поняття та елементи позову. Форма і зміст позовної заяви.
18. Право подання заяви про порушення провадження у справі про банкрутство?
19. Поняття підвідомчості господарських спорів.
20. Прийняття, зміст, оголошення рішення та набрання законної сили.
21. Які вимоги передбачені до змісту заяви про порушення провадження у справі про банкрутство?
22. Територіальна та виключна підсудність справ.
23. Зміну позову. Відмова від позову.

24. Охарактеризуйте порядок порушення провадження у справі про банкрутство.
25. Підсудність справ.
26. Ухвала суду, її зміст. Окрема ухвала.
27. Назвіть заходи забезпечення вимог кредиторів у процедурі банкрутства.
28. Порядок пред'явлення та розгляду претензій.
29. Об'єднання позовних вимог. Подання зустрічного позову.
30. Апеляційне оскарження.
31. Порядок передачі справ з одного господарського суду до іншого господарського суду.
32. Перегляд судових рішень в апеляційному порядку.
33. Обґрунтуйте порядок подання заяви до господарського суду боржником, власником майна боржника.
34. Документи, що додаються до позовної заяви.
35. Перегляд судових рішень в касаційному порядку.
36. Правовий статус позивача у господарському процесі.
37. Відмова у прийнятті та повернення позовної заяви.
38. Перегляд рішень Верховним Судом України.
39. Правовий статус секретаря судового засідання.
40. Забезпечення позову.
41. Право апеляційного оскарження, строк подання апеляційної скарги або внесення апеляційного подання, форма і зміст апеляційної скарги.
42. Правовий статус судового експерта.
43. Неупередженість та об'єктивність суддів.
44. Повноваження суду апеляційної інстанції, строк розгляду апеляційної скарги (подання), постанова апеляційної інстанції.
45. Зупинення провадження у справі.
46. Відкладання розгляду справи, перерва у засіданні.
47. Докази, їх види у судовому процесі.
48. Зміст позовної заяви
49. Система органів судової влади.
50. Запобіжні заходи.
51. Повноваження Верховного суду при перегляді рішень, постанов господарського суду.
52. Склад господарського суду. Строк вирішення спору.
53. Наказ господарського суду, порядок його оформлення та виконання.
54. Загальна характеристика інституту банкрутства.
55. Порядок складання протоколів судових засідань.
56. Перегляд рішень, ухвал, постанов за ново виявленими обставинами.
57. Відзив на апеляційну скаргу, повернення, прийняття апеляційної скарги (подання), відмова від апеляційної скарги (подання).
58. Права та обов'язки відповідача.
59. Проаналізувати права та обов'язки позивача.
60. Підстави та порядок порушення провадження у справах про банкрутство.
61. Сторони в судовому процесі, їх права та обов'язки.
62. Загальна характеристика інституту виконання судових рішень.
63. Процесуальне положення судді.
64. Система господарських судів України.

65. Загальні положення порядку досудового врегулювання спорів.
66. Поворот виконання рішення, ухвали постанови.
67. Порядок ведення засідання. Вирішення спору при неподанні відзиву на позовну заяву.
68. Відповідальність за ухилення від виконання рішення, ухвали, постанови господарського суду.
69. Справи, підвідомчі господарському суду.
70. Поновлення пропущеного строку для пред'явлення наказу до виконання. Видача дубліката наказу.

Типові тестові завдання

1. Система правових норм, що регулюють своїм особливим методом певну сферу якісно однорідних суспільних відносин – це:

- а) інститут права;
- б) галузь права;
- в) система права;
- г) правова система.

2. Серед наведених нижче найширшим є поняття:

- а) торгівельної діяльності;
- б) підприємницької діяльності;
- в) господарської діяльності;
- г) комерційної діяльності.

3. Господарське процесуальне право – це:

- а) лише навчальна дисципліна;
- б) лише наука;
- в) наука, галузь права та навчальна дисципліна;
- г) методика викладання права.

4. Учасниками відносин у сфері господарювання є:

- а) суб'єкти преференцій;
- б) посадові особи органів державної влади;
- в) особи, що володіють корпоративними правами; г) громадяни – учасники господарського договору.

5. Господарський процесуальний кодекс України було прийнято у:

- а) 2015 р.;
- б) 1998 р.;
- в) 1991 р.;
- г) 2013 р.

6. Розгляд справ за заявами органів Антимонопольного комітету України з питань, віднесених законодавчими актами до його компетенції, здійснюється:

- а) адміністративними судами;
- б) господарськими судами;
- в) Конституційним Судом України;
- г) Міністерством фінансів України.

7. За загальним правилом спір має бути вирішено господарським судом у строк, який не перевищує від дня одержання позовної заяви:

- а) 2 місяців;
- б) 3 місяців;
- в) 4 місяців;
- г) 6 місяців.

8. Закон України «Про судоустрій і статус суддів» було прийнято у:

- а) 2015 р.;
- б) 1998 р.;
- в) 2010 р.;
- г) 2013 р.

9. Принципи господарського процесу класифікуються:

- а) залежно від характеру нормативного джерела;
- б) залежно від сфери застосування;
- в) залежно від суб'єкта регулювання;
- г) залежно від об'єкта регулювання.

10. Господарські суди вирішують господарські спори в порядку:

- а) наказного та окремого провадження;
- б) позовного та окремого провадження;
- в) наказного та позовного провадження;
- г) арбітражного провадження.

11. За загальним правилом, позов пред'являється до господарського суду за місцезнаходженням чи місцем проживання:

- а) відповідача або позивача;
- б) позивача;
- в) відповідача, а в певних випадках і позивача;
- г) відповідача.

12. Претензія розглядається:

- а) в місячний строк, який обчислюється з дня одержання претензії;
- б) в двохмісячний строк, який обчислюється з дня одержання претензії;
- в) в трьохмісячний строк, який обчислюється з дня одержання претензії;
- г) в шестимісячний строк, який обчислюється з дня одержання претензії.

13. Сторони вживають заходів для досудового врегулювання спору:

- а) за вказівкою суду;
- б) за ініціативою однієї зі сторін спору;
- в) за вказівкою прокурора;
- г) за домовленістю між собою або у випадках, якщо такі заходи є обов'язковими за законом.

14. Підприємства та організації, що порушили майнові права і законні інтереси інших підприємств та організацій, зобов'язані поновити їх:

- а) після пред'явлення претензії;
- б) за приписом місцевих органів самоврядування;
- в) не чекаючи пред'явлення претензії;
- г) на власний розсуд.

15. За загальним правилом, справи, що підлягають вирішенню в порядку господарського судочинства, розглядаються:

- а) місцевими судами;
- б) місцевими господарськими судами як судами першої інстанції;
- в) місцевими господарськими судами;
- г) апеляційними судами.

16. Справи про банкрутство розглядаються господарським судом:

- а) за місцезнаходженням відповідача;
- б) за місцезнаходженням позивача;

в) за місцезнаходженням боржника-юридичної особи або місцем проживання боржника-фізичної особи;

г) за місцезнаходженням кредитора.

17. Справи у спрах про порушення майнових прав інтелектуальної власності розглядаються господарським судом:

а) згідно рішення місцевої адміністрації;

б) за місцем знаходження відповідача;

в) за місцем знаходження позивача;

г) за місцем вчинення порушення.

18. Справи, що виникають з корпоративних відносин у спрах між юридичною особою та її учасниками (засновниками, акціонерами, членами), у тому числі учасником, який вибув, а також між учасниками (засновниками, акціонерами, членами) юридичної особи, пов'язаними із створенням, діяльністю, управлінням та припиненням діяльності такої особи, крім трудових спорів:

а) підвідомчі господарським судам;

б) не підвідомчі господарським судам;

в) підвідомчі деколи господарським судам;

г) підвідомчі господарським судам згідно рішення місцевої адміністрації.

19. Справи у спрах щодо обліку прав на цінні папери:

а) підвідомчі господарським судам;

б) підвідомчі адміністративним судам;

в) підвідомчі деколи господарським судам;

г) підвідомчі господарським судам згідно рішення місцевої адміністрації.

20. Сторонами в судовому процесі є:

а) свідок;

б) прокурор;

в) відповідач;

г) третя особа.

21. Відповідач має право:

а) вимагати укладення мирової угоди;

б) заявляти клопотання про залучення третьої особи, яка заявляє самостійні вимоги на предмет спору;

в) визнати позов (всі або частину позовних вимог);

г) заявляти клопотання про зменшення позивачем позовних вимог.

22. Сторонами в судовому процесі є:

а) позивач і відповідач;

б) позивач і відповідач та прокурор;

в) позивач і відповідач та суддя;

г) позивач і відповідач та треті особи.

23. Треті особи, які не заявляють самостійних вимог щодо предмета спору, вправі:

а) змінити предмет позову;

б) визнати позов;

в) оскаржувати судові рішення господарського суду у встановленому законом порядку;

г) відмовитися від позову.

24. Про залучення іншого відповідача чи заміну неналежного відповідача:

а) приймається рішення;

- б) приймається припис;
- в) виноситься ухвала;
- г) приймається постанова.

25. Відмова позивача від позову викладається в:

- а) позовній заяві;
- б) письмовому поясненні;
- в) письмовій заяві;
- г) заяві по суті справи або в окремій письмовій заяві.

26. Ніякі докази не мають для господарського суду:

- а) істинності;
- б) заздалегідь встановленої сили;
- в) правомірності;
- г) нетолерантності.

27. За результатами огляду та дослідження доказів:

- а) приймається рішення;
- б) приймається припис;
- в) складається протокол;
- г) приймається постанова.

28. Належність доказів означає, що господарський суд приймає тільки докази:

- а) подані сторонами;
- б) подані учасниками процесу;
- в) на підставі яких можна встановити обставини, які входять до предмета доказування;
- г) подані свідками.

29. Письмові докази подаються:

- а) в оригіналі або в належним чином засвідченій копії;
- б) лише в оригіналі;
- в) лише в належним чином засвідченій копії;
- г) на розсуд сторін.

30. Судові витрати складаються:

- а) зі судового збору та витрат, пов'язаних з розглядом справи;
- б) тільки з судового збору;
- в) тільки з витрат, пов'язаних із розглядом справи;
- г) всі відповіді правильні.

31. Позовна заява подається до господарського суду:

- а) в усній чи письмовій формі;
- б) в довільній формі;
- в) в письмовій формі;
- г) у формі за згодою сторін.

32. Треті особи, які заявляють самостійні вимоги щодо предмета спору, користуються всіма правами і несуть усі обов'язки:

- а) відповідача;
- б) сторони;
- в) осіб, які беруть участь у процесі;
- г) позивача.

33. Зустрічний позов повинен бути:

- а) в усній чи письмовій формі;

- б) взаємно не пов'язаний з первісним;
- в) взаємно пов'язаний з первісним;
- г) взаємно пов'язаний з наступним.

34. До відзиву, підписаного представником відповідача, додається:

- а) довіреність чи інший документ, що підтверджує повноваження представника відповідача;
- б) копія паспорту відповідача;
- в) документи про несудимість;
- г) документи на розсуд сторін.

35. Спори, що виникають з приводу нерухомого майна, розглядаються господарським судом:

- а) за місцезнаходженням позивача;
- б) за місцезнаходженням відповідача;
- в) за місцезнаходженням боржника;
- г) за місцезнаходженням майна або основної його частини.

36. До юрисдикції господарських судів належать:

- а) справи у спорах про приватизацію державного житлового фонду;
- б) справи у спорах, які віднесені до юрисдикції вищого суду з питань інтелектуальної власності;
- в) справи у спорах між юридичною особою та її посадовою особою (в тому числі посадовою особою, повноваження якої припинені) про відшкодування збитків, заподіяних юридичній особі діями (бездіяльністю) такої посадової особи;
- г) справи у спорах щодо оскарження актів (рішень) суб'єктів владних повноважень, прийнятих на виконання їхніх владних управлінських функцій, та спорів, стороною яких є фізична особа, що не є підприємцем;

37. Спір про стягнення заборгованості за опротестованим векселем має бути вирішено господарським судом у строк:

- а) за згодою сторін;
- б) не більше двох місяців від дня одержання позовної заяви;
- в) не більше одного місяця від дня одержання позовної заяви;
- г) не більше двох місяців від дня одержання позовної заяви.

38. Спір має бути вирішено господарським судом у строк:

- а) за згодою сторін;
- б) не більше двох місяців від дня одержання позовної заяви;
- г) не більше двох місяців від дня одержання позовної заяви.

39. Мирова угода може стосуватися:

- а) лише прав і обов'язків сторін щодо предмету позову;
- б) лише обов'язків сторін щодо предмету позову;
- в) лише прав сторін щодо предмету позову;
- г) прав на розсуд сторін.

40. До юрисдикції господарських судів не відносяться:

- а) справи у спорах про приватизацію державного житлового фонду;
- б) справи у спорах, що виникають при укладанні, зміні, розірванні та виконанні правочинів у господарській діяльності;
- в) справи у спорах щодо приватизації майна;

г) справи за заявами органів Антимонопольного комітету України з питань, віднесених законом до їхньої компетенції;

41. Позивач вправі до закінчення підготовчого засідання або до початку першого судового засідання, якщо справа розглядається в порядку спрощеного позовного провадження:

- а) замінити позов;
- б) визнати позов;
- в) вимагати укладення мирової угоди;
- г) збільшити або зменшити розмір позовних вимог.

42. Повне рішення повинно бути складено:

а) у строк не більше шести днів з дня проголошення вступної і резолютивної частини рішення;

б) у строк не більше трьох днів з дня проголошення вступної і резолютивної частини рішення;

в) у строк не більше п'яти днів з дня проголошення вступної і резолютивної частини рішення;

г) у строк не більше десяти днів з дня проголошення вступної і резолютивної частини рішення.

43. Угода сторін про передачу до арбітражу всіх або певних спорів, які виникли або можуть виникнути між ними в зв'язку з будь-якими конкретними правовідносинами, незалежно від того, мають вони договірний характер чи ні – це:

- а) демпінгова угода;
- б) арбітражна угода;
- в) ухвала арбітражного суду; г) ухвала третейського суду

44. Рішення господарського суду ухвалюється:

- а) іменем України;
- б) іменем судді;
- в) іменем влади;
- г) іменем Президента.

45. Жодна особа не може бути позбавлена права виступати арбітром через її громадянство:

- а) якщо сторони не домовились про інше;
- б) якщо не заперечує суд, що розглядає справу;
- в) якщо присутній чіткий перелік процесуальних дій, що належить вчинити;
- г) якщо не заперечує місцева влада .

46. Апеляційна скарга подається на рішення місцевого господарського суду:

а) у строк не більше шести днів з дня проголошення вступної і резолютивної частини рішення;

б) у строк не більше трьох днів з дня проголошення вступної і резолютивної частини рішення;

в) протягом десяти днів з дня їх оголошення місцевим господарським судом;

г) протягом двадцяти днів з дня їх оголошення місцевим господарським судом.

47. Апеляційна скарга подається на ухвалу місцевого господарського суду:

- а) у строк не більше шести днів з дня проголошення вступної і резолютивної частини рішення;
- б) у строк не більше трьох днів з дня проголошення вступної і резолютивної частини рішення;
- в) протягом десяти днів з дня їх оголошення місцевим господарським судом;
- г) протягом п'яти днів з дня їх оголошення місцевим господарським судом.

48. Касаційна скарга може бути подана:

- а) за згодою сторін;
- б) протягом двадцяти днів з дня набрання судовим рішенням апеляційного господарського суду законної сили;
- в) протягом десяти днів з дня набрання судовим рішенням апеляційного господарського суду законної сили;
- г) за рішенням суду.

49. Відсутність відзиву на касаційну скаргу:

- а) в окремих випадках перешкоджає перегляду судового рішення, що оскаржується;
- б) перешкоджає перегляду судового рішення, що оскаржується;
- в) не перешкоджає перегляду судового рішення, що оскаржується;
- г) перешкоджає за згодою сторін перегляду судового рішення, що оскаржується.

50. У касаційній інстанції:

- а) не приймаються і не розглядаються вимоги, що не були предметом розгляду в суді першої інстанції;
- б) приймаються і розглядаються вимоги, що не були предметом розгляду в суді першої інстанції;
- в) приймаються але не розглядаються вимоги, що не були предметом розгляду в суді першої інстанції;
- г) приймаються за згодою сторін вимоги, що не були предметом розгляду в суді першої інстанції.

51. Про прийняття заяви про перегляд судового рішення за нововиявленими обставинами господарський суд виносить:

- а) постанову;
- б) ухвалу;
- в) апеляцію;
- г) рішення.

52. Про повернення заяви за нововиявленими обставинами господарський суд виносить:

- а) постанову;
- б) ухвалу;
- в) апеляцію;
- г) рішення.

53. Банкрутом не може бути визнано:

- а) товариство з обмеженою відповідальністю;
- б) приватне акціонерне товариство;
- в) казенне підприємство;
- г) виробничий кооператив.

54. Проведення у справах про банкрутство здійснюється:

- а) інколи адміністративним судом;
- б) господарським судом;
- в) судом загальної юрисдикції;
- г) інколи Конституційним Судом України.

55. Щодо боржника може застосовуватися така судова процедура банкрутства:

- а) санація;
- б) дерегуляція;
- в) поділ;
- г) злиття.

56. Спір може бути переданий на розгляд третейського суду:

- а) за наявності між сторонами третейської угоди;
- б) за наявності між сторонами договору страхування;
- в) лише казенним підприємством;
- г) лише виробничим кооперативом.

57. Третейські суди:

- а) не є юридичними особами;
- б) є юридичними особами;
- в) є філіями судів загальної юрисдикції;
- г) є державними установами.

58. В Україні можуть утворюватися й діяти:

- а) постійно діючі третейські суди та третейські суди для вирішення конкретного спору;
- б) лише постійно діючі третейські суди;
- в) лише третейські суди для вирішення конкретного спору;
- г) уніфіковані третейські суди.

59. Підсудність справ за участю іноземних суб'єктів господарювання визначається:

- а) адміністративними судами;
- б) законом або міжнародним договором, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України;
- в) Конституційним Судом України;
- г) Міністерством зовнішніх справ України.

60. У судовому дорученні про надання правової допомоги не зазначається:

- а) фізіологічні дані особи;
- б) назва суду, що розглядає справу; в) чіткий перелік процесуальних дій, що належить вчинити;
- г) процесуальне становище осіб, стосовно яких необхідно вчинити процесуальні дії.

Рекомендована література

Базова

1. Конституція України від 28.06.96. Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/main/254-к/96-вр>
2. Господарський процесуальний кодекс України від 06.11.91 р. № 1798 зі змінами і доповненнями. Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/>

laws/show/1798-12

3. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436. Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/main/436-15>
4. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/main/435->
5. Цивільний процесуальний кодекс від 18.03.2004 р. № 1618. Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1618-15>
6. Про судоустрій і статус суддів : Закон України від 02.06.2016 р. № 1402. Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1402-19>
7. Про забезпечення права на справедливий суд : Закон України від 12.02.2015р. № 192. Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/192-1>
7. Про судовий збір : Закон України від 08.07.2011 р. № 3674. Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/3674-17>
8. Про засади державної мовної політики : Закон України від 3.07.2012 р. № 5029. Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5029-17>
13. Кодекс суддівської етики, затверджений XI з'їздом суддів України від 22.02.13 р. Режим доступу : [https://court.gov.ua/userfiles/Kodex%20sud%20etiki\(1\).pdf](https://court.gov.ua/userfiles/Kodex%20sud%20etiki(1).pdf)
9. Про судову експертизу : Закон України від 25 лютого 1994 р. № 4038. Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4038-12>
10. Про акціонерні товариства : Закон України від 17.09.2008 р. № 514. Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/514-17>
11. Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом : Закон України від 14.05.92 р. № 2343. Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2343-12>
12. Про господарські товариства : Закон України від 19.09.91 № 1576. Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1576-12>
13. Про третейські суди : Закон України від 11.05.2004 р. № 1701. Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1701-15>
14. Про міжнародні договори України : Закон України від 29.06.2004 р. № 1906. Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1906-15>
15. Про виконавче провадження : Закон України від 02.06.2016 р. № 1404. Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1404-19>
16. Інструкція з діловодства в господарських судах України, затверджена наказом Державної судової адміністрації України від 20.02.2013 р. № 28. Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0007600-13>
32. Положення про автоматизовану систему документообігу суду, затверджене рішенням Ради суддів України від 02.04.2015 р. № 25. Режим доступу : <https://court.gov.ua/sudovavlada/969076/polozhenniapasds/>
17. Науково-практичний коментар ЦК. – Видання 2 / За ред. В.М.Коссака. – Київ : Істина, 2008.

Додаткова

1. Беяневич В.Е. Господарський процесуальний кодекс України : науково-практичний коментар.– Київ, 2016.
2. Господарське процесуальне право : підручник / За ред. О.І. Харитоненко. – Київ : Істина, 2018. – 360 с.
3. Заріцький М.Д. Судочинство в господарських судах : навч.- метод. посіб. – Київ : Немішаєве, 2019.
4. Чернадчук В.Д., Сухонос В.В. Основи господарського процесуального права України : навч. посіб. – Суми, 2020.
5. Васильєв С.В. Господарський процес України : підручник. – Харків : Еспада, 2020. – 288 с.

6. Грек Б.М. Господарський процес України (у схемах) : навч. посіб. – Київ : Прецедент, 2016. – 181 с.
7. Гаврилiшин А.П., Козирева В.П. Господарсько-процесуальне право / Національна академія держ. податкової служби України. – Ірпінь : Національна академія ДПС України, 2019. – 170 с.
8. Господарський процес : практ. посіб. (4-є вид., доп. і перероб.) / за ред. О.М. Роїна. – Київ : Видавництво КНТ, 2019.
9. Господарське процесуальне право : підручник / За ред. М.Ю. Картузова. – Харків : Одиссей, 2018. – 400 с.
10. Господарське судочинство в Україні : правові засади та судова практика / Вищий господарський суд України / За ред. Д.М. Притики. – Київ : Видавничий дім “ІнЮре”, 2015. – 769 с.
11. Лебеденко В.І., Коніжай Р.О. Судочинство в господарських судах : навч. посіб. / Відкритий міжнародний ун-т розвитку людини “Україна”. – Київ : Університет “Україна”, 2018. – 176 с.
12. Подцерковний О.П., Квасніцька О.О., Степанова Т.В. Господарське процесуальне право : підручник. – Харків : Одисей, 2019. – 400 с.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.zakon.rada.gov.ua>
2. <http://zakon.nau.ua/>
3. <http://www.kmu.gov.ua>
4. <http://www.pravo.org.ua>
5. <http://www.president.gov.ua>
6. <http://www.minregionbud.gov.ua>
7. <http://www.reyestr.court.gov.ua/>

ЦИВІЛЬНИЙ ПРОЦЕС

Мета: формування у здобувачів освіти системних знань з питань цивільного процесу. Навчити вмінню застосовувати на практиці набуті теоретичні знання.

Завдання: засвоєння основних положень, залучення до самостійної роботи, формування навичок аналізу та використання отриманих знань на практиці, а також культивування інтересу до професії юриста.

Як результат вивчення здобувачі фахової передвищої освіти повинні **знати:**

- загальні положення цивільного процесуального права (поняття, предмет, метод, принципи, система);
- підстави виникнення та структуру цивільних процесуальних правовідносин;
- статус, завдання і компетенцію суду та інших суб'єктів цивільного процесу;
- процесуальні можливості учасників справи;
- правила визначення цивільної юрисдикції;
- зміст та особливості позовного, окремого і наказного проваджень;
- зміст стадій цивільного процесу;
- підстави та порядок перегляду судових рішень;
- систему процесуальних документів та вимоги, яким вони повинні відповідати;

уміти:

- правильно тлумачити положення цивільного процесуального законодавства України;
- правильно використовувати норми цивільного процесуального права для захисту інтересів учасників справи;
- здійснювати пошук необхідних рішень судової практики;
- складати проекти цивільних процесуальних документів;
- формувати доказову базу, необхідну для задоволення позовних вимог;
- здійснювати оцінку доказів у цивільній справі;
- перевіряти відповідність судових рішень вимогам законодавства.

Зміст дисципліни розкривається в темах

Тема 1. Цивільне процесуальне право як галузь права.

Тема 2. Цивільні процесуальні правовідносини

Тема 3. Цивільна юрисдикція

Тема 4. Склад суду і відводи.

Тема 5. Учасники судового процесу.

Тема 6. Треті особи у цивільному процесі.

Тема 7. Докази і доказування у цивільному процесі.

Тема 8. Стадії доказування.

Тема 9. Цивільні процесуальні строки.

Тема 10. Судові виклики і повідомлення.

Тема 11. Судові витрати

Тема 12. Заходи процесуального примусу.

Тема 13. Забезпечення позову

Тема 14. Наказне провадження.

Тема 15. Позовне провадження

Тема 16. Відкриття провадження у справі

Тема 17. Підготовче провадження.

Тема 18. Врегулювання спору

Тема 19. Розгляд справи по суті
Тема 20. Розгляд справи по суті
Тема 21. Судові рішення
Тема 22. Розгляд справ у порядку спрощеного провадження
Тема 23. Заочний розгляд справи
Тема 24. Окреме провадження
Тема 25. Апеляційне провадження
Тема 26. Касаційне провадження
Тема 27. Перегляд судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами

Перелік питань

1. Предмет та метод цивільного процесуального права.
2. Поняття та стадії цивільного судочинства.
3. Види цивільного судочинства.
4. Поняття, значення та класифікації принципів цивільного процесуального права.
5. Поняття, значення та загальна характеристика видів цивільної юрисдикції.
6. Поняття та види підсудності.
7. Недопустимість суперечок між судами про підсудність. Наслідки порушення правил щодо підсудності.
8. Поняття та особливості цивільних процесуальних правовідносин.
9. Суб'єкти цивільних процесуальних правовідносин.
10. Зміст та об'єкт цивільних процесуальних правовідносин.
11. Поняття сторін в цивільному процесі. Права та обов'язки сторін.
12. Поняття, підстави та види процесуальної співучасті.
13. Належна та неналежна сторона в цивільному процесі. Наслідки заміни неналежної сторони.
14. Процесуальне правонаступництво: види та значення.
15. Поняття третіх осіб у справах позовного провадження. Види третіх осіб.
16. Поняття та значення та види представництва в цивільному процесі.
17. Законне представництво в цивільному судочинстві.
18. Права і обов'язки представника в цивільному процесі.
19. Мета і підстави участі в цивільному процесі державних органів, органів місцевого самоврядування та фізичних осіб, яким законом надано право захищати права інших осіб.
20. Підстави та процесуальні форми участі прокурора в цивільному процесі.
21. Поняття, значення та види судових повісток.
22. Порядок вручення судових повісток. Розшук відповідача.
23. Поняття і види судових витрат.
24. Стягнення судового збору за цивільним процесуальним законодавством.
25. Розподіл судових витрат та їх відшкодування. Звільнення від сплати судових витрат.
26. Значення і поняття доказування та доказів у цивільному процесі.
27. Поняття та класифікація доказів в цивільному процесі.

28. Належність доказів. Допустимість засобів доказування. Достовірність та достатність доказів.
29. Забезпечення доказів.
30. Оцінка доказів в цивільному процесі.
31. Поняття, елементи та види позову.
32. Право на позов.
33. Види позовного провадження.
34. Види заяв по суті справи.
35. Зміст позовної заяви. Особливості змісту позовної заяви по певних категоріях справ.
36. Зміни в позовному спорі.
37. Об'єднання та роз'єднання позовів.
38. Процесуальні засоби захисту інтересів відповідача в суді.
39. Ціна позову.
40. Забезпечення позову.
41. Процесуальний порядок пред'явлення позову.
42. Прийняття судом позовної заяви.
43. Поняття та значення стадії підготовчого провадження як самостійної стадії цивільного процесу.
44. Процесуальні межі стадії підготовчого провадження.
45. Підготовче засідання.
46. Діяльність суду в стадії підготовчого провадження.
47. Діяльність осіб, що беруть участь у цивільному процесі, на стадії підготовчого провадження.
48. Участь у судовому засіданні в режимі відеоконференції.
49. Наслідки неявки в судові засідання особи, яка бере участь у справі.
50. Значення та зміст судового розгляду справи як окремої стадії цивільного процесу.
51. Підготовча частина судового засідання: значення та зміст.
52. Розгляд справи по суті.
53. Судові дебати.
54. Постановлення судового рішення чи ухвали.
55. Питання, які вирішує суд під час ухвалення рішення.
56. Ускладнення в цивільному процесі: проблеми, юридичні наслідки.
57. Протокол судового засідання. Протокол про окрему процесуальну дію.
58. Заочний розгляд справи.
59. Розгляд справ у порядку спрощеного провадження.
60. Поняття, форми та види судових рішень.
61. Вимоги до судового рішення.
62. Питання, які вирішує суд під час ухвалення рішення.
63. Порядок ухвалення та проголошення рішення суду.
64. Зміст (структура) рішення суду.
65. Внесення виправлень у судові рішення.
66. Набрання рішенням суду законної сили. Порядок оскарження рішення суду.
67. Ухвали суду. Порядок оскарження ухвали.
68. Поняття наказного провадження. Поняття судового наказу.
69. Вимоги, за якими може бути видано судовий наказ.

70. Форма і зміст заяви про видачу судового наказу.
71. Судовий збір за подання заяви про видачу судового наказу.
72. Порядок розгляду заяв про видачу судового наказу.
73. Поняття та особливості окремого провадження.
74. Справи, які розглядаються в порядку окремого провадження.
75. Суб'єкти в справах окремого провадження: особливості їх процесуального статусу.
76. Порядок та підстави порушення справ окремого провадження. Особливості заяв у окремому провадженні.
77. Процесуальний порядок розгляду справ про обмеження цивільної дієздатності фізичної особи, визнання фізичної особи недієздатною та поновлення цивільної дієздатності фізичної особи.
78. Процесуальний порядок розгляду справи про надання неповнолітній особі повної цивільної дієздатності.
79. Процесуальний порядок розгляду справ про усиновлення.
80. Процесуальний порядок розгляду судом справ про встановлення фактів, що мають юридичне значення.
81. Процесуальний порядок розгляду справ про відновлення прав на втрачені цінні папери на пред'явника та векселі.
82. Процесуальний порядок розгляду справи про передачу безхазяйної нерухомої речі у комунальну власність.
83. Процесуальний порядок розгляду справи про визнання спадщини відумерлою.
84. Процесуальний порядок розгляду справи про надання особі психіатричної допомоги в примусовому порядку.
85. Процесуальний порядок розгляду справи про примусову госпіталізацію до протитуберкульозного закладу.
86. Процесуальний порядок розгляду справи про розкриття банком інформації, яка містить банківську таємницю, щодо юридичних та фізичних осіб.
87. Завдання і значення апеляційного провадження.
88. Право апеляційного оскарження рішення.
89. Строки і порядок подання апеляційної скарги.
90. Суди апеляційної інстанції у цивільних справах.
91. Розгляд справи судом апеляційної інстанції.
92. Межі розгляду справи апеляційним судом.
93. Повноваження суду апеляційної інстанції.
94. Ухвали та постанови суду апеляційної інстанції.
95. Завдання і значення касаційного провадження.
96. Право касаційного оскарження рішення, ухвали.
97. Строки і процесуальний порядок касаційного оскарження.
98. Порядок розгляду справи судом касаційної інстанції.
99. Повноваження суду касаційної інстанції.
100. Межі розгляду справи судом касаційної інстанції.
101. Постанови та ухвали суду касаційної інстанції.
102. Завдання перегляду судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами.
103. Підстави для перегляду судових рішень за нововиявленими обставинами.

104. Підстави для перегляду судових рішень у зв'язку з виключними обставинами.
105. Строк подання заяви про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами.
106. Порядок перегляду судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами.
107. Повноваження суду щодо розгляду заяви про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами.
108. Виконання судових рішень у цивільних справах та рішень інших органів.
109. Порядок виконання судових рішень.
110. Судовий контроль за виконанням судових рішень.

Типові тестові завдання

1. Цивільне процесуальне право - це:
 - а) сукупність правових норм, що регулюють порядок порушення, розгляду і вирішення судом цивільних справ, а також перегляду судових рішень, тобто правосуддя по цивільних справах, а також порядок примусового виконання судових постанов (рішень, ухвал);
 - б) врегульована законом діяльність з примусового виконання судових актів;
 - в) система поглядів, переконань, концепцій, теорій про характері, сутності і закономірності розвитку цивільного процесуального права, практики його застосування;
 - г) сукупність правових норм, що регулюють способи захисту цивільних прав.
2. Методом цивільного процесуального права є:
 - а) діапозитивних;
 - б) імперативний;
 - в) імперативно-диспозитивний;
 - г) припису.
3. Процесуальна форма - це:
 - а) порядок розгляду цивільних справ;
 - б) діяльність суду та інших що у справі осіб, спрямована на розгляд і вирішення цивільних справ;
 - в) послідовний, визначений нормами цивільного процесуального права порядок розгляду цивільної справи, що включає в себе певну систему гарантій;
 - г) сукупність реквізитів процесуальних документів.
4. Стадія цивільного процесу - це:
 - а) його певна частина, об'єднана сукупністю процесуальних дій, спрямованих на досягнення самостійної (остаточної) цілі;
 - б) складова частина єдиного цивільного судочинства;
 - в) частину цивільного процесу, що закінчується винесенням судового постанови;
 - г) комплекс процесуальних дій, передбачених нормами одного інституту цивільного процесуального права.

5. Джерелом цивільного процесуального права є:
- а) постанова президії обласного (крайового) суду;
 - б) Кримінально-процесуальний кодекс;
 - в) Цивільний процесуальний кодекс;
 - г) Кримінальний кодекс.
6. Який з принципів відноситься до організаційно-функціональним?
- а) законності;
 - б) диспозитивності;
 - в) безперервності судового розгляду;
 - г) рівності громадян і організацій перед законом і судом.
7. Який з перерахованих принципів відноситься до функціональних?
- а) здійснення правосуддя тільки судом;
 - б) гласності;
 - в) незалежності суддів;
 - г) диспозитивності.
8. Принцип диспозитивності - це:
- а) нормативно-керівне становище цивільного судочинства, визначальне в якості рушійного початку процесу головним чином ініціативу зацікавлених у результаті справи осіб;
 - б) право що у справі осіб з активною допомогою суду і прокуратури розпоряджатися своїми процесуальними і матеріальними правами, а також засобами їх захисту;
 - в) право осіб, що у справі представляти докази.
9. Підсудність цивільної справи - це:
- а) межі компетенції суду щодо кола цивільних справ, які він правомочний розглядати;
 - б) право будь-якого зацікавленого особи звернутися до суду за захистом порушених або оспорюваних прав, свобод і законних інтересів;
 - в) право громадянина самостійно вибрати суд для звернення за захистом порушених прав, законних інтересів.
10. У якому складі і в який термін суд розглядає заяву про скасування рішення третейського суду?
- а) одноособово у строк, що не перевищує один місяць;
 - б) одноособово у строк, що не перевищує три місяці;
 - в) колегіально у строк, що не перевищує один місяць;
 - г) колегіально у строк, що не перевищує три місяці.
11. Що з перерахованого не відноситься до видів підвідомчості?
- а) альтернативна;
 - б) виняткова;
 - в) імперативна;
 - г) родова.
12. Альтернативна підвідомчість - це:
- а) підвідомчість, при якій спір про суб'єктивне право може бути розглянутий за вибором відповідної особи як у суді, так і в іншому державному органі або громадської організації;
 - б) підвідомчість, що визначається взаємною угодою сторін;
 - в) підвідомчість, при якій справа розглядається кількома

юрисдикційними органами у визначеній законом послідовності;

г) немає правильної відповіді.

13. Імперативна підвідомчість - це:

а) підвідомчість, при якій справа розглядається кількома юрисдикційними органами у визначеній законом послідовності;

б) належність справи суду в залежності від території, на яку поширюється діяльність даного суду;

в) підвідомчість за вибором особи, що шукає захисту своїх прав;

г) підвідомчість, що визначається взаємною угодою сторін.

14. Види підсудності - це:

а) родова і територіальна;

б) загальна, альтернативна, виключна, договірна і по зв'язку справ;

в) родова, загальна територіальна, альтернативна, виключна, договірна і по зв'язку справ;

г) альтернативна, договірна, виключна.

15. Суб'єкти цивільного процесу - це:

а) суди, особи, які беруть участь у справі, та особи, що сприяють правосуддю;

б) інші особи, що не мають відношення до справи;

в) особи, які беруть участь у справі, та особи, що сприяють правосуддю.

16. Особа, яка бере участь у справі, - це:

а) суддя;

б) свідок;

в) експерт;

г) всі відповіді вірні.

17. Стороною в цивільному процесі є:

а) свідок;

б) суддя;

в) судовий пристав-виконавець;

г) позивач.

18. Правом зміни відмови від позову володіє:

а) позивач;

б) відповідач;

в) перекладач;

г) свідок.

19. Процесуальне правонаступництво - це:

а) участь у справі кількох позивачів;

б) участь у справі кількох відповідачів;

в) обов'язкова участь у справі всіх суб'єктів спірного правовідносини в якості позивачів або відповідачів;

г) заміна в процесі особи, яка є стороною або третьою особою, іншою особою у зв'язку з вибуттям з процесу однієї з сторін у спірному або встановленому рішенням суду правовідношенні.

20. Процесуальне співучасть - це:

а) участь в одній справі декількох позивачів або відповідачів, інтереси та вимоги яких не виключають одне одного;

б) участь особи на стороні позивача або відповідача у зв'язку з тим,

що рішення у справі може вплинути на його права або обов'язки по відношенню до однієї зі сторін;

в) вступ особи у вже виник між позивачем і відповідачем процес для захисту самостійних прав на предмет спору;

г) заміна в процесі особи, яка є стороною або третьою особою, іншою особою у зв'язку з вибуттям з процесу однієї з сторін у спірному або встановленому рішенням суду правовідношенні.

21. Яке процесуальне становище займає особа, яка не заявляє самостійних вимог, що вступає у вже існуючий процес на стороні позивача або відповідача?

а) представник відповідача;

б) представник позивача;

в) третя особа, яка не заявляє самостійні вимоги;

г) процесуальний співучасник.

22. Яке процесуальне становище займає особа, яка заявляє самостійні вимоги, яке набирає вже виник процес?

а) представник позивача;

б) представник відповідача;

в) позивач;

г) третя особа, яка заявляє самостійні вимоги.

23. Вкажіть момент цивільного процесу, який не допускає вступу третіх осіб у виниклий процес:

а) підготовка судового засідання;

б) початок розгляду справи по суті;

в) постанову і оголошення рішення;

г) дослідження обставин справи.

24. Прокурор володіє правом:

а) укладення мирової угоди;

б) набрання процес і дачі висновку у справах про виселення;

в) подання заяви в інтересах громадянина, здатного самостійно звернутися до суду;

г) припинення провадження у справі.

25. Представником у суді може бути:

а) дієздатна особа, яка вчиняє процесуальні дії в межах наданих йому повноважень від імені та в інтересах представленого;

б) особа, яка бере участь на стороні позивача або відповідача у зв'язку з тим, що рішення у справі може вплинути на його права або обов'язки по відношенню до однієї зі сторін;

в) особа, яка вчиняє процесуальну дію в межах наданих йому довіритель повноважень;

г) дієздатна особа, яка має належним чином оформлені повноваження на ведення справи, вчиняє процесуальні дії від імені та в інтересах позивача або відповідача.

26. Вкажіть підставу для виникнення добровільного представництва:

а) договір доручення;

б) усиновлення;

в) статут;

г) призначення опіки.

27. Право на вчинення будь процесуальної дії має бути спеціально обумовлено у довіреності, виданої акредитуючою особою?

- а) пред'явлення зустрічного позову;
- б) знайомитися з матеріалами справи;
- в) подавати докази;
- г) заявляти відводи.

28. Судові витрати складаються - це:

- а) державне мито;
- б) витрати, пов'язані з розглядом справи;
- в) витрати з оплати допомоги адвоката;
- г) державне мито та витрати, пов'язані з розглядом справи.

29. Державне мито - це:

а) сума, що виплачується зацікавленою особою у зв'язку з розглядом у цивільній справі;

б) встановлений державою грошовий збір, що стягується з юридичних і фізичних осіб, в інтересах яких спеціально уповноважені органи здійснюють дії і видають документи, що мають юридичне значення;

в) сума, що підлягає виплаті свідкові і експерту;

г) грошовий збір, що стягується в доход держави за розгляд і вирішення цивільних справ.

30. Судові витрати - це:

а) сума, що виплачується зацікавленою особою у зв'язку з розглядом у цивільній справі;

б) встановлений державою грошовий збір, що стягується з юридичних і фізичних осіб, в інтересах яких спеціально уповноважені органи здійснюють дії і видають документи, що мають юридичне значення;

в) сума, що підлягає виплаті свідкові і експерту;

г) сума, підлягає виплаті свідкам і експертам, витрати, пов'язані з виробництвом огляду на місці, розшуку відповідача, компенсація за фактичну втрату часу та інші визнані судом необхідними витрати.

31. Розмір державного мита встановлюється:

- а) прокурором;
- б) представником позивача;
- в) законом;
- г) судом.

32. Судові штрафи - це:

а) майнова санкція, що застосовується до особам, бере участі у справі і сприяючим правосуддю, а також до інших суб'єктів за невиконання покладених на них законом або судом цивільно-процесуальних обов'язків;

б) майнова санкція, застосовувана до громадян за порушення ними норм цивільного процесуального законодавства;

в) сума, що виплачується зацікавленою особою у зв'язку з виробництвом у цивільній справі;

г) грошові стягнення, що накладаються судом на громадян і

посадових осіб за допущені ними порушення норм цивільного процесуального законодавства.

33. Процесуальний строк - це:

а) передбачений законом чи призначений судом проміжок часу, протягом якого самим суддею, учасниками процесу, іншими особами, зобов'язаними виконати приписи суду, повинно або може бути скоєно окрема процесуальна дія або завершена сукупність дій;

б) передбачений законом чи призначений судом проміжок часу, протягом якого сторони можуть і повинні вчинити певні процесуальні дії;

в) передбачений законом проміжок часу, протягом якого суд повинен вчинити певні процесуальні дії;

г) передбачений законом чи призначений судом проміжок часу, протягом якого свідок, експерт, перекладач повинні вчинити певні процесуальні дії.

34. Вкажіть термін, який встановлений законом для:

а) виправлення недоліків позовної заяви;

б) відкладення розгляду справи;

в) подання заяви про перегляд справи за нововиявленими обставинами;

г) подання письмових або речових доказів.

35. В який термін подається заява про скасування рішення третейського суду?

а) не пізніше одного місяця з дня отримання оспорюваного рішення стороною, яка звернулася із заявою;

б) не пізніше трьох місяців з дня отримання оспорюваного рішення стороною, яка звернулася із заявою;

в) не пізніше шести місяців з дня отримання оспорюваного рішення стороною, яка звернулася із заявою;

г) не пізніше одного року з дня отримання оспорюваного рішення стороною, яка звернулася із заявою.

36. Які обставини (юридичні факти) не входять до предмету доказування?

а) факти – підстави заявленого позову;

б) факти, які мають виключно процесуальне значення;

в) доказові факти.

37. Кому з учасників процесу належить право визначення предмета доказування?

а) суду;

б) сторонам;

в) прокурору;

г) суду і сторонам.

38. Вкажіть легальне визначення поняття доказів:

а) отримані в передбаченому законом порядку відомості про факти, на основі яких суд встановлює наявність або відсутність обставин, що обґрунтовують вимоги і заперечення сторін, а також інших обставин, що мають значення для правильного розгляду і вирішення справи;

б) будь-які фактичні дані, на основі яких суд встановлює наявність

або відсутність обставин, що обґрунтовують вимоги і заперечення сторін, а також інших обставин, що мають значення для правильного розгляду і вирішення справи;

в) будь-які фактичні дані, отримані відповідно до закону і мають юридичну силу;

г) будь-які фактичні дані, що дозволяють своєчасно і правильно вирішити цивільна справа.

39. Яка з класифікацій доказів відсутня в теорії цивільного процесу?

а) прямі і непрямі;

б) первинні і похідні;

в) особисті і речові;

г) допустимі і що відносяться.

40. Який термін встановлено для звернення до суду з перегляду справ за нововиявленими обставинами рішень, ухвал суду вступили в законну силу?

а) протягом одного місяця з дня встановлення підстав для перегляду;

б) протягом трьох місяців з дня встановлення підстав для перегляду;

в) протягом шести місяців з дня встановлення підстав для перегляду;

г) протягом одного року з дня встановлення підстав для перегляду.

41. Письмові докази - це:

а) документи, що містять відомості про обставини, що мають значення для розгляду і вирішення справи, виконані за допомогою цифрового, графічного запису, в тому числі отримані за допомогою факсимільного, електронного та іншого зв'язку чи іншим, дозволяє встановити достовірність документа способом;

б) пояснення сторони або третьої особи, що містить відомості про факти, які повинна довести інша сторона або третя особа;

в) предмети, на яких за допомогою знаків виражені відомості про факти, що мають значення для вирішення справи;

г) повідомлення сторін про цікавлять суд фактах.

42. Речові докази - це:

а) предмети, на яких за допомогою знаків виражені відомості про факти, що мають значення для вирішення справи;

б) предмети, речі, які зовнішнім виглядом, якістю, властивостями, особливими прикметами, залишеними на них слідами, місцем знаходження, можуть служити засобом встановлення обставин, що мають значення для розгляду і вирішення справи;

в) документи, виконані у формі цифрового, графічного запису, в тому числі отримані за допомогою факсимільного, електронного та іншого зв'язку чи іншим, дозволяє встановити достовірність документа способом;

г) предмети, які своїм зовнішнім виглядом служать встановленню обставин, що мають значення для справи.

43. Коли ухвалу суду наглядової інстанції набирає законної сили?

- а) з дня його винесення;
- б) після закінчення трьох днів з дня його винесення;
- в) після закінчення десяти днів з дня її винесення;
- г) після закінчення місяця з дня його винесення.

44. Скільки форм перегляду судових рішень, що не вступили в законну силу, існує в цивільному процесі?

- а) одна форма;
- б) чотири форми;
- в) три форми;
- г) дві форми.

45. Позов - це:

- а) матеріальне благо, отримання якого домагається позивач;
- б) документ, що містить відомості про хід судового засідання;
- в) звернення позивача досуду з проханням про розгляд і вирішення матеріально-правового спору з відповідачем і про захист порушеного суб'єктивного права або законного інтересу;

г) письмове прохання позивача про розгляд справи за його відсутності.

46. Вкажіть вид позову, відсутній у процесуально-правовій класифікації позовів:

- а) позов про присудження;
- б) позов про визнання;
- в) перетворювальні позов;
- г) позов про присвоєння.

47. Підставою відмови у прийнятті позовної заяви є:

а) недотримання позивачем встановленого законом або передбаченого договором досудового порядку врегулювання спору;

б) непідсудність справи даному суду;

в) стало обов'язковим для сторін і прийняте по спору між тими ж сторонами, про той самий предмет і з тих же підстав рішення третейського суду;

г) подача позовної заяви недієздатною особою.

48. Протягом якого терміну може бути подана касаційна скарга на рішення суду про захист виборчих, прав?

- а) п'ять днів;
- б) десять днів;
- в) місяць;
- г) три місяці.

49. Однією з безпосередніх завдань підготовки справи до судового розгляду є:

- а) зміцнення законності та правопорядку;
- б) примирення сторін;
- в) формування шанобливого ставлення до суду;
- г) своєчасний розгляд, вирішення цивільних справ.

50. При підготовці справи до судового розгляду суддя:

- а) роз'яснює перекладачеві його права та обов'язки;
- б) перевіряє явку учасників процесу;

в) за клопотанням сторін витребує від організацій чи громадян докази, які сторони не можуть отримати самостійно;

г) оголошує склад суду.

51. В який термін може бути подана апеляційна скарга?

а) протягом п'яти днів з дня прийняття рішення в остаточній формі;

б) протягом десяти днів з дня прийняття рішення в остаточній формі;

в) протягом двадцяти днів з дня прийняття рішення в остаточній формі;

г) протягом тридцяти днів з дня прийняття рішення в остаточній формі.

52. Загальний термін розгляду і вирішення цивільних справ у судах загальної юрисдикції:

а) до двох місяців;

б) до шести місяців;

в) до чотирьох місяців;

г) не встановлено.

53. Судове засідання починається:

а) відкриттям засідання і оголошенням, яка справа підлягає розгляду;

б) допитом свідків;

в) перевіркою явки учасників процесу;

г) видаленням свідків із залу судового засідання.

54. Розгляд справи по суті починається:

а) доповіддю головуючого або кого-небудь із суддів;

б) поясненнями осіб, які беруть участь у справі;

в) дослідженням письмових доказів;

г) відтворенням аудіозаписи.

55. Судові дебати - це:

а) укладення прокурора посправі;

б) додаткові пояснення осіб, що у справі;

в) дослідження судом представлених доказів;

г) мова осіб, що у справі, та їх представників після закінчення розгляду справи по суті.

56. Цивільну процесуальну дієздатність мають:

а) юридичні особи, повнолітні фізичні особи, неповнолітні фізичні особи віком від чотирнадцяти до вісімнадцяти років, а також особи, цивільна дієздатність яких обмежена;

б) лише фізичні особи;

в) лише юридичні особи;

г) лише фізичні особи віком до чотирнадцяти років.

57. З яких частин складається судове засідання з розгляду цивільної справи?

а) підготовча, розгляд справи по суті, судові дебати, ухвалення і проголошення рішення;

б) підготовча, основна, додаткова;

в) підготовча, судові дебати, ухвалення і проголошення рішення;

г) підготовча, розгляд справи по суті, ухвалення і проголошення рішення, звернення рішення до виконання.

58. В порядку окремого провадження суд розглядає справи про:

- а) встановлення факту;
- б) встановлення фактичних даних;
- в) встановлення фактів, що мають значення для заявників;
- г) встановлення фактів, що мають юридичне значення.

59. Хто може звернутись з заявою про видачу судового наказу?

а) особа, якій належить право вимоги, а також органи та особи, яким законом надано право захищати права, свободи та інтереси інших осіб;

- б) особа, якій належить право вимоги;
- в) відповідні державні органи;
- г) будь-яка зацікавлена особа.

60. Судовий наказ може бути видано, якщо:

- а) заявлено вимогу, про стягнення заборгованості за оплату житлово-комунальних послуг;
- б) попереджено відповідача;
- в) видалено свідка із залу судового засідання;
- г) застосовано привід.

Рекомендована література

Нормативно-правові акти

1. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
2. Цивільний процесуальний кодекс України : Кодекс, Закон України від 18.03.2004 р. № 1618 – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1618-15>
3. Сімейний кодекс України : Кодекс, Закон України від 10.01.2002 р. № 2947 – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2947>
4. Про адвокатуру та адвокатську діяльність : Закон України 05.07.2012 р. № 5076 – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/5076>
5. Про банки і банківську діяльність : Закон України від 07.12.2000 р. № 2121 – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2121>
6. Про безоплатну правову допомогу : Закон України від 02.06.2011 р. № 3460 – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3460-17>
7. Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту : Закон України від 08.07.2011 р. № 3671 – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3671-17>
8. Про виконавче провадження : Закон України від 02.06.2016 р. № 1404 – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1404>
9. Про доступ до судових рішень : Закон України від 22.12.2005 р. № 3262 – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3262->
10. Про державну таємницю : Закон України від 21.01.1994 р. № 3855 – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3855-12>
11. Про інформацію : Закон України від 02.10.1992 р. № 2657 – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>
12. Про міжнародне приватне право : Закон України від 23.06.2005 № 2709 –

Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2709->

13. Про міжнародний комерційний арбітраж : Закон України, Положення від 24.02.1994 № 4002 – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/4002-12>

14. Про судоустрій та статус суддів: Закон України від 02.06.2016 р. № 1402 – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1402->

15. Про судову експертизу : Закон України від 25.02.1994 р. № 4038 – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/4038-12>

16. Про судовий збір : Закон України від 08.07.2011 р. № 3674 – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3674-17>

17. Про правонаступництво України: Закон України від 12.09.1991 р. № 1543 – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1543-12>

18. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства : Закон України від 22.09.2011 р. № 3773 – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3773-17>

19. Про психіатричну допомогу : Закон України від 22.02.2000 р. № 1489 – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1489-14>

20. Про уповноваженого Верховної Ради України з прав людини : Закон України від 23.12.1997 р. № 776 – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/776/97-%D0%B2%D1%80>

21. Про третейські суди : Закон України від 11.05.2004 р. № 1701 – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1701-15>

22. Про державну службу : Закон України від 10.12.2015 р. № 889 – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/889-19>

23. Про електронний цифровий підпис : Закон України від 02.11.2016 № 852 – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/852->

24. Про охорону дитинства : Закон України від 07.01.2018 р. № 2402 – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2402-14>

25. Конвенція про захист прав дітей. – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_021

26. Конвенція з питань цивільного процесу : Гаага, 1954 р. // Офіційний вісник України. – 2005. – № 4. (11.02.2005 р.). – Стор. 379, стаття 264, код акта 31514/2005.

27. Конвенція про вручення за кордоном судових та позасудових документів у цивільних або комерційних [...] [Текст] : Офіційний вісник України. – від 20.08.2004 р., 2004, № 31, с. 474, стаття 2124, код акта 29712/2004.

28. Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України : Закон України від 15.04.2014 р. № 1207 – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1207-18>

Основна

1. Конституція України: Основний Закон України від 28 червня 1996 р. //Відомості Верховної Ради України. – 1996. – №30 – Ст.141. //www.rada.gov.ua.

2. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 року // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40-41. – Ст. 356.

3. Губарев С. В. Цивільне право України, посібник для підготовки до іспитів, К., 2015. – 196 с.

4. Фурса С. Я. Окреме провадження у цивільному процесі України. — Навч. посіб. — К.: Поліграф. центр Київського ун-ту, 2019. —347

5. Фурса С. Я. Окреме провадження як складова частина цивільного процесу:

Практикум. — К.: Вілбор, 2018. — 118 с.

6. Фурса С. Я. Судове рішення та його реалізація в справах про встановлення фактів, що мають юридичне значення // Ерліховський зб. — Вип. 1. — Чернівці, 2019. — С. 76–87.

7. Фурса С. Я., Щербак С. В., Євтушенко О. І. Цивільний процес України: Проблеми і перспективи.— К.: Видавець С. Я. Фурса: КНТ, 2018. — 448 с.

8. Фурса С.Я., Цюра Т. В. Докази і доказування у цивільному процесі: Наук.-практ. посіб. — (Сер.:“Процесуальні науки”). — К.:Видавець С. Я. Фурса: КНТ, 2015. — 256 с.

9. Цивільне процесуальне право України: Навч. посіб. / За заг. ред. С. С. Бичкової. — К.: Атіка, 2021. — 384 с.1

Інформаційні ресурси

1. <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/435>
2. <http://legalexpert.in.ua/komkodeks/gk>
3. <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2947>
4. http://uristua.net/кодекси/сімейний_кодекс_україни/
5. <http://radnuk.info/pidrychnuku/tryd-pravo/648-pulupenko.html>
6. <http://westudents.com.ua/knigi/469-trudove-pravo-jernakov-vv.html>
7. <http://www.pravoznavec.com.ua/books/243/38/>
8. http://stud.com.ua/45228/pravo/trudove_pravo
9. <http://studentbooks.com.ua/content/view/1171/40/>

КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ ПРИ СКЛАДАННІ КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ІСПИТУ

Враховуючи, що кваліфікаційний іспит передбачає виконання комплексу завдань з трьох блоків: І. Практичне завдання – вирішення задачі (Трудове право), ІІ. Теоретичні завдання (Цивільне та сімейне право, Господарське право) та ІІІ Тестові завдання (Судочинство в господарських судах, Цивільний процес), то оцінювання рівня знань здійснюється по за кожен блок (практичний, теоретичний та тестовий) окремою оцінкою. Оцінювання результатів іспиту проводиться за середньою оцінкою, визначеною взаємності від оцінювання за кожен блок.

№ з/п	П.І.П здобувача освіти	Результати оцінювання по блоках			Середній результат
		практичний	теоретичний	тестовий	

Застосовується чотирибальна система оцінювання

«відмінно»
«добре»
«задовільно»
«незадовільно»